Hallituksen esitys eduskunnalle eräiksi veronkantoon liittyviksi väliaikaisiksi säännöksiksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi väliaikaisesti veronkantolakia. Huojennettu maksujärjestely laajennettaisiin koskemaan alkuvuonna 2020 erääntyneitä jo suoritettuja arvonlisäveroja. Verohallinto maksaisi nämä maksujärjestelyyn otetut verot verovelvolliselle ja verovelvollinen suorittaisi ne maksuohjelman mukaisesti Verohallinnolle. Lisäksi huojennettua maksujärjestelyä ja maksunlykkäystä tarkistettaisiin siten, että veron palautuksia ei käytettäisi niiden kohteena olevan veron suoritukseksi.

Veronlisäyksestä ja viivekorosta annettua lakia muutettaisiin siten, että maksujärjestelyn tai maksunlykkäyksen kohteena olevalle verolle laskettava viivästyskorko tai viivekorko alennettaisiin siten, että väliaikaisesti korko olisi korkolaissa tarkoitettu viitekorko lisättynä neljän prosenttiyksikön asemesta kolmella prosenttiyksiköllä. Viitekoron ollessa nykyisin nolla prosenttia viivästys- ja viivekorko olisi kolme prosenttia.

Esitys liittyy pääministeri Sanna Marinin hallituksen toimiin, joilla helpotetaan koronaviruspandemian vuoksi taloudellisiin vaikeuksiin ajautuneiden yritysten tilannetta.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ....1
PERUSTELUT....3
1 Asian tausta ja valmistelu....3
1.1 Tausta....3
1.2 Asian valmistelu....3
2 Nykytila ja sen arviointi....3
2.1 Nykytila....3
2.1.1 Huojennettu maksujärjestely ja maksunlykkäys....3
2.1.2 Palautusten käyttäminen huojennettuun maksujärjestelyyn ja maksunlykkäykseen kuuluvalle verolle....5
2.2 Nykytilan arviointi....6
2.2.1 Suoritettujen arvonlisäverojen palautus maksujärjestelyn yhteydessä....6
2.2.2 Palautusten käyttäminen huojennettuun maksujärjestelyyn ja maksunlykkäykseen kuuluvalle verolle....7
2.2.3 Huojennetun maksujärjestelyn ja maksunlykkäyksen viivästys- ja viivekorko....7
3 Tavoitteet....7
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset....7
4.1 Keskeiset ehdotukset....7
4.1.1 Suoritettujen arvonlisäverojen palautus maksujärjestelyn yhteydessä....7
4.1.2 Palautusten käytön estäminen huojennettuun maksujärjestelyyn ja maksunlykkäykseen kuuluvaan veroon....9
4.1.3 Huojennetun maksujärjestelyn ja maksunlykkäyksen viivästys- ja viivekorko....9
4.2 Pääasialliset vaikutukset....10
4.2.1 Taloudelliset vaikutukset....10
4.2.1.1 Yritysvaikutukset....10
4.2.1.2 Vaikutukset julkiseen talouteen....10
4.2.2 Vaikutukset viranomaisen toimintaan....19
5 Säännöskohtaiset perustelut....19
5.1 Veronkantolaki....19
5.2 Laki veronlisäyksestä ja viivekorosta....23
6 Voimaantulo....23
7 Suhde muihin esityksiin....23
LAKIEHDOTUKSET....24
1. Laki veronkantolain väliaikaisesta muuttamisesta....24
2. Laki veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain 4 ja 5 e §:n muuttamisesta....27
LIITE....29
RINNAKKAISTEKSTIT....29
1. Laki veronkantolain väliaikaisesta muuttamisesta....29
2. Laki veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain 4 ja 5 e §:n muuttamisesta....33

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Hallitus on päättänyt rajoitustoimenpiteistä koronavirustilanteen hoitamiseksi Suomessa. Toimenpiteiden tarkoituksena on suojata väestöä sekä turvata yhteiskunnan ja talouselämän toiminta.

Koronaviruspandemia ja sen johdosta väestön suojelemiseksi toteutetut rajoitustoimenpiteet aiheuttavat vakavia vaikeuksia monille yrityksille. Hallitus on tehnyt useita toimenpiteitä, joilla pyritään turvaamaan yritysten toimintaedellytykset kriisitilanteessa. Verotuksen osalta yritysten tilannetta on pyritty auttamaan muun ohessa verojen maksujärjestelyyn ja maksunlykkäykseen tehtävillä helpotuksilla.

1.2 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu valtiovarainministeriössä. Esitys on käsitelty kunnallistalouden ja -hallinnon neuvottelukunnassa. Asian kiireellisyyden vuoksi esityksestä ei ole pyydetty lausuntoja.

2 Nykytila ja sen arviointi

2.1 Nykytila

2.1.1 Huojennettu maksujärjestely ja maksunlykkäys

Veronkantolain (11/2018) 41 §:ssä säädetään verojen perintäkeinoista. Pykälän 1 momentissa on lueteltu keinoja, joihin Verohallinto voi verojen perimiseksi ryhtyä selvitettyään verovelvollisen maksukykyä ja tarkoituksenmukaista perintäkeinoa. Pykälän 1 momentin 2 kohdan mukaan Verohallinto voi ryhtyä verojen perimiseksi verojen maksujärjestelyyn.

Maksujärjestelyn edellytyksistä on säädetty tarkemmin veronkantolain 43 §:ssä. Pykälän 1 momentin mukaan Verohallinto voi ryhtyä 41 §:ssä tarkoitettuun maksujärjestelyyn, jos verovelvollisen veronmaksukyky on tilapäisesti alentunut elatusvelvollisuuden, työttömyyden, sairauden tai heikentyneen maksuvalmiuden taikka muun erityisen syyn vuoksi. Pykälän 2 momentin mukaan maksujärjestely tehdään sillä ehdolla, että se ei estä palautusten käyttämistä maksujärjestelyn kohteena olevan määrän sekä sille mahdollisesti perittävän koron suoritukseksi. Pykälän 3 momentissa on säädetty, että maksujärjestely on erittäin painavista kohtuussyistä mahdollista tehdä myös siten, että korkoa ei peritä. Pykälän 4 momentti sisältää valtuutussäännöksen, jonka mukaan Verohallinto voi antaa tarkempia määräyksiä maksujärjestelyyn ryhtymisestä, maksuajasta, maksujärjestelyn turvaavasta vakuudesta sekä muusta maksujärjestelyssä noudatettavasta menettelystä.

Maksujärjestelyssä tai maksunlykkäyksessä olevalle verolle maksettavasta viivästys- ja viivekorosta säädetään veronlisäyksestä ja viivekorosta annetussa laissa (1556/1995). Lailla veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta alennettiin maksujärjestelyihin kuuluville veroille maksettavaa viivästyskorkoa väliaikaisesti seitsemästä prosentista neljään prosenttiin (294/2020, HE 33/2020 vp). Tätä koskeva säännös lisättiin uudeksi 5 e §:ksi. Pykälän 1 momentin mukaan veronkantolain 41 §:ssä tarkoitetun maksujärjestelyn kohteena olevalle verolle eräpäivän jälkeiseltä ajalta laskettava viivästyskorko on kutakin kalenterivuotta

edeltävän puolivuotiskauden korkolain 12 §:ssä tarkoitettu viitekorko lisättynä neljällä prosenttiyksiköllä. Korkolain 12 §:n mukaan tässä laissa tarkoitettu viitekorko on Euroopan keskuspankin viimeisimpään perusrahoitusoperaatioon ennen kunkin puolivuotiskauden ensimmäistä kalenteripäivää soveltama korko pyöristettynä ylöspäin lähimpään seuraavaan puoleen prosenttiyksikköön. Kyseisen puolivuotiskauden ensimmäisenä kalenteripäivänä voimassa olevaa viitekorkoa sovelletaan seuraavien kuuden kuukauden ajan. Suomen Pankin ilmoittama viitekorko ajalle 1.7.—31.12.2019 on 0 prosenttia (Suomen Pankin ilmoitus viitekorosta ja viivästyskorosta 792/2019). Ajalle 1.7.2019—31.12.2019 ilmoitettua viitekorkoa sovelletaan verotuksessa 1.1.2020—31.12.2020. Pykälän 2 momentin mukaan viivästyskoron määrä lasketaan 1 momentin mukaisesti, jos maksujärjestelyn kohteena oleva vero on erääntynyt 1.3.2020 tai sen jälkeen.

Samassa yhteydessä veronlisäyksestä ja viivekorosta annettua lakia muutettiin väliaikaisesti siten, että valmisteverotuslain (182/2010) 105 §:n 3 momentissa, autoverolain (1482/1994) 50 §:n 3 momentissa, ajoneuvoverolain (1281/2003) 61 §:n 1 momentissa ja polttoainemaksusta annetun lain (1280/2003) 31 §:n 2 momentissa tarkoitetun lykkäyksen kohteena olevalle verolle tai maksulle laskettavaa viivekorkoa alennettiin myös neljään prosenttiin. Tästä säädettiin lain 4 §:ään lisätyissä 3 ja 4 momenteissa. Säännös on voimassa vastaavasti kuin maksujärjestelyä koskeva ehdotus. Viivästys- ja viivekorkoa koskeva lain muutos tuli voimaan 1.5.2020. Väliaikainen laki on voimassa 31.8.2020 asti.

Jäljempänä tässä esityksessä *huojennetulla maksujärjestelyllä* tarkoitetaan maksujärjestelyä, jossa vähintään yhteen maksujärjestelyyn kuuluvaan veroon sovelletaan veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain väliaikaisen 5 e §:n 1 momentin mukaista alennettua viivästyskorkoa. Vastaavasti *huojennetulla maksunlykkäyksellä* tarkoitetaan maksunlykkäystä, jossa vähintään yhteen maksunlykkäyksen kohteena olevaan veroon sovelletaan veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain väliaikaisen 4 §:n 3 momentin mukaista alennettua viivästyskorkoa.

Verohallinto on antanut päätöksen maksujärjestelyssä noudatettavasta menettelystä (1017/2019). Päätöksen 1 §:n mukaan Verohallinto voi verojen kerryttämiseksi ryhtyä maksujärjestelyyn tilapäisiin maksuvaikeuksiin joutuneen verovelvollisen kanssa sen sijaan, että verot lähetettäisiin ulosottoperintään tai ryhdyttäisiin muihin perintätoimiin. Maksujärjestely tehdään Verohallinnon kantamista veroista lukuun ottamatta valmisteverotuslaissa tai autoverolaissa tarkoitettuja veroja, joita koskevat vastaavina järjestelyinä lykkäys veron maksamiselle ja suorittamiselle. Ryhtyessään maksujärjestelyyn Verohallinto laatii ja lähettää verovelvolliselle maksuaikataulun, jonka mukaisesti verot on suoritettava maksujärjestelyssä määriteltyinä tasaerinä.

Päätöstä on muutettu väliaikaisesti 17.4.2020 annetulla päätöksellä (278/2020), joka on voimassa 31.8.2020 asti. Päätöksen väliaikaisella muuttamisella helpotetaan maksujärjestelyn ehtoja ja se liittyy hallituksen koronatoimenpiteisiin ja edellä mainittuun maksujärjestelyyn liittyvän viivästyskoron alentamiseen. Päätöstä sovelletaan maksujärjestelyihin, jotka on tehty 25.3.—31.8.2020 välisenä aikana.

Päätöksen 2 §:ssä on määräykset maksujärjestelyn esteistä. Maksujärjestelyyn ei ryhdytä, jos verovelvollisella on ulosotossa perittävänä veroja, verovastuisiin perustuvia verovelkoja tai muita Verohallinnon saatavia taikka verovelvollinen on laiminlyönyt verotusta koskevan ilmoittamisvelvollisuuden. Väliaikaisen muutoksen nojalla maksujärjestelyyn voidaan ryhtyä, vaikka verovelvollisella on voimassa yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain (57/1993) tai yrityksen saneerauksesta annetun lain (47/1993) mukainen maksuohjelma, johon sisältyy Verohallinnon perittäväksi kuuluvia veroja. Väliaikaisesti maksujärjestelyn esteenä ei pidetä myöskään sitä, että aikaisemmin tehtyyn maksujärjestelyyn sisältyneitä veroja on edelleen maksamatta. Verohallinto voi edelleen päätöksen mukaan olla ryhtymättä maksujärjestelyyn, jos

lisämaksuajan myöntäminen ei muusta syystä ole tarkoituksenmukaista verojen kerryttämisen kannalta.

Päätöksen 7 §:ssä on määrätty maksujärjestelyn raukeamisesta. Maksujärjestely raukeaa, jos verovelvollinen ei suorita maksuja maksuaikataulun mukaisesti tai jos verovelvollinen laiminlyö verotusta koskevan ilmoittamisvelvollisuuden. Verohallinto voi lisäksi rauettaa maksujärjestelyn muusta painavasta syystä, jos verojen kertymisen voidaan olettaa vaarantuvan. Pykälää on selkeytetty siten, että maksujärjestely raukeaa, jos verovelvolliselle syntyy uutta maksujärjestelyn ulkopuolista verovelkaa. Päätöksen mukaan maksujärjestely voidaan uusia vain, jos maksujärjestelyn raukeaminen on johtunut viranomaisen virheestä tai muusta erittäin painavasta perustellusta syystä. Koronaviruspandemiaa voidaan pitää painavana perusteltuna syynä. Muutoksen tarkoituksena on varmistaa, että maksujärjestelyyn voidaan tarvittaessa liittää poikkeustilanteessa uusia erääntyneitä veroja.

Maksujärjestelyssä maksuvaikeuksissa oleva verovelvollinen voi saada lisäaikaa erääntyneiden verojen maksamiselle. Jos verovelvollinen noudattaa maksujärjestelyn ehtoja, Verohallinto ei lähetä maksujärjestelyyn kuuluvaa veroa ulosottoon. Voimassa olevan maksujärjestelyn aikana yritystä ei myöskään poisteta ennakkoperintärekisteristä, eikä maksujärjestelyyn sisältyvää verovelkaa julkaista verovelkarekisterissä tai protestilistalla.

Huojennettuun maksujärjestelyyn ryhtyminen on osa Verohallinnon toimivaltaan maksujärjestelyasioissa kuuluvaa perintäkeinoja koskevaa harkintaa. Maksujärjestelyyn ei voida hakea muutosta, mutta verovelvollinen voi laittaa asian uudelleen vireille Verohallinnossa.

Maksujärjestelypyyntöä harkitessaan Verohallinto arvioi verovelvollisen aiempaa velvoitteiden noudattamista, maksuvaikeuksien tilapäisyyttä sekä verovelvollisen mahdollisuuksia noudattaa ehdotettua maksujärjestelyä. Maksujärjestelyssä maksuohjelmaan kuuluvia verovelkoja lyhennetään pääsääntöisesti kuukausittaisina tasaerinä. Vain yksityishenkilöillä lyhennysten väli voi olla pidempi. Maksujärjestelyn ensimmäisen lyhennyserän maksamista edellytetään tällä hetkellä koronaviruspandemian takia poikkeuksellisesti vasta kolmen kuukauden kuluttua maksujärjestelyn tekemisestä. Tavallisesti ensimmäinen maksuerä on kuukauden kuluttua maksujärjestelyn tekemisestä.

2.1.2 Palautusten käyttäminen huojennettuun maksujärjestelyyn ja maksunlykkäykseen kuuluvalle verolle

Veronkantolain 4 luvussa säädetään palautuksen käyttämisestä ja säilyttämisestä. Lain 22 §:ssä säädetään palautusten käyttämistä koskevasta pääsäännöstä. Pykälän 1 momentin mukaan Verohallinto käyttää palautuksen verovelvollisen erääntyneiden verojen tai muiden Verohallinnon saatavien suoritukseksi. Pykälän 2 momentin mukaan palautus voidaan käyttää myös sellaisten verojen suoritukseksi, joista palautuksen saaja on vastuussa. Lain 23 §:ssä säädetään palautuksen käyttämisestä muun viranomaisen saatavan suoritukseksi.

Palautuksen käyttämisen esteistä säädetään veronkantolain 25 §:ssä. Pykälän 1 momentin mukaan palautusta ei käytetä vanhentuneen velan suoritukseksi. Palautusta ei myöskään käytetä ilman verovelvollisen pyyntöä sellaisen velan tai sen osan suoritukseksi, jonka täytäntöönpano on kokonaan kielletty tai keskeytetty. Pykälän 3 momentin mukaan palautuksen saajan konkurssi tai palautuksen ulosmittaus eivät estä palautuksen käyttämistä Verohallinnon saatavan suoritukseksi.

Palautuksen käyttöjärjestyksestä säädetään veronkantolain 26 §:ssä. Pykälän 1 momentin mukaan palautus käytetään verovelvollisen erääntyneiden verojen ja muiden Verohallinnon saatavien suoritukseksi noudattaen, mitä 6 §:ssä säädetään. Pykälän oma-aloitteisia veroja koskevan 2 momentin mukaan 7 §:ssä tarkoitetun veron palautus käytetään ensisijaisesti 7 §:ssä tarkoitettujen verojen suoritukseksi noudattaen, mitä 6 §:ssä säädetään. Pykälän 3 momentissa on säädetty maksujärjestelyn tai perintätoimien kohteena olevia saatavia koskevasta poikkeuksesta. Verohallinto voi käyttää palautuksen 1 ja 2 momentissa säädetystä poiketen viimeiseksi niiden saatavien suoritukseksi, joista on tehty maksujärjestely tai jotka on lähetetty perittäväksi ulosottotoimin sekä muissa vastaavissa tilanteissa, joissa käyttöjärjestyksestä poikkeamisesta on sovittu palautuksen saajan kanssa tai joissa palautusta tulisi käytetyksi perintätoimen kohteena olevan saatavan suoritukseksi palautuksen saajan edun vastaisesti. Pykälän 4 momentin mukaan Verohallinto voi käyttää palautuksen ensisijaisesti verovelvollisen omien verojen suoritukseksi ja sen jälkeen niiden verojen suoritukseksi, joista verovelvollinen on vastuussa.

Maksun ja palautuksen yleisestä käyttöjärjestyksestä säädetään veronkantolain 6 §:ssä. Pykälän 1 momentin mukaan maksua ja palautusta käytetään verojen suoritukseksi verojen vanhentumispäivän mukaisessa järjestyksessä vanhimmasta uusimpaan. Samana päivänä vanhentuvien verojen suoritukseksi maksu ja palautus käytetään eräpäivien mukaisessa järjestyksessä vanhimmasta uusimpaan. Myöhässä ilmoitetun oma-aloitteisen veron eräpäivänä pidetään tällöin päivää, jolloin veroilmoitus on annettu. Pykälän 1 momentissa on säädetty myös maksujen ja palautusten käyttöjärjestyksestä, jos verot erääntyvät samana päivänä. Säännöksen mukaisesti maksut ja palautukset käytetään esimerkiksi ensin tuloveroille ja vasta sen jälkeen ennakonpidätyksiin. Ennakonpidätyksiin maksuja ja palautuksia käytetään kuitenkin ennen arvonlisäveroja.

Valmisteverotuslain 47 a §:n 1 momentin mukaan Verohallinto voi kuitata tämän tai muun valmisteveroa koskevan lain nojalla maksettavan palautuksen määräaikana maksamatta jätetyn vero- tai muun laskun sekä sen viivästysseuraamuksien ja lykkäyskoron suoritukseksi. Kuittaus voidaan toimittaa sellaisen erääntyneen velan suoritukseksi, josta tai jonka osasta palautuksen saaja on verovelvollinen tai muuten vastuussa. Lain 47 b §:ssä puolestaan säädetään kuittauksen esteistä. Pykälä vastaa sisällöltään veronkantolain 25 §:ää.

Veronkantolain 30 §:ssä säädetään palautettavan määrän maksamisesta. Pykälän 1 momentin mukaan Verohallinto maksaa verovelvolliselle palautettavan määrän viivytyksettä sen jälkeen, kun oikeus palautukseen on selvitetty, ellei palautusta ole käytettävä veron tai muun saatavan suoritukseksi.

2.2 Nykytilan arviointi

2.2.1 Suoritettujen arvonlisäverojen palautus maksujärjestelyn yhteydessä

Maksujärjestelyn kohteena ovat verovelvollisen erääntyneet maksamatta olevat verot. Nykyisin verovelvollisen jo maksamien erääntyneiden verojen suoritukseksi käytettyjä maksuja ei voida maksaa takaisin verovelvolliselle ja tehdä näin suorittamattomaksi muuttuneesta verosta maksujärjestelyä. Myöskään veron palautuksia, jotka Verohallinto on käyttänyt verovelvollisen erääntyneiden verojen suoritukseksi, ei käytön jälkeen voida maksaa verovelvolliselle ja tehdä suorittamattomaksi muuttuneesta verosta maksujärjestelyä. Esimerkiksi alkuvuonna suoritetut arvonlisäverot ovat siten rajautuneet niiden toimenpiteiden kokonaisuuden ulkopuolelle, joilla koronapandemian johdosta taloudellisiin vaikeuksiin joutuneiden yritysten asemaa on helpotettu.

2.2.2 Palautusten käyttäminen huojennettuun maksujärjestelyyn ja maksunlykkäykseen kuuluvalle verolle

Veronkantolain 22 §:n mukaan verovelvollisen saamat palautukset käytetään Verohallinnon erääntyneiden verojen suoritukseksi. Säännös soveltuu myös huojennettuun maksujärjestelyyn kuuluviin verovelkoihin. Palautettavaa veroa ei siten makseta verovelvolliselle, vaan se käytetään maksujärjestelyvelan suoritukseksi.

Koronaviruspandemian johdosta Verohallinto on helpottanut maksujärjestelyn ehtoja tilapäisissä maksuvaikeuksissa olevien yritysten tilanteen parantamiseksi. Tämän hetkisen arvion mukaan Verohallinto pääsee tekemään maksujärjestelyjä helpotetuilla ehdoilla kesäkuussa, jolloin maksujärjestelyn ensimmäinen maksuerä ajoittuisi syyskuulle. Maksujärjestelyn hakijan ei siis tarvitsisi maksaa maksujärjestelyyn kuuluvia veroja ennen syyskuuta. Jos verovelvollinen kuitenkin saa tänä aikana veronpalautusta, palautus käytettäisiin veronkantolain 22 §:n mukaisesti verovelkojen suoritukseksi.

Maksujärjestelyihin ja maksunlykkäykseen tehtyjen helpotusten tarkoituksena on parantaa yritysten maksuvalmiutta akuutin kriisitilanteen aikana antamalla veroille lisää maksuaikaa. Tähän tavoitteeseen nähden ei voida pitää tarkoituksenmukaisena, että verovelvollisen saamat veronpalautukset käytettäisiin maksujärjestely- ja maksunlykkäysvelkojen suoritukseksi.

2.2.3 Huojennetun maksujärjestelyn ja maksunlykkäyksen viivästys- ja viivekorko

Sekä huojennettuun maksujärjestelyyn että maksunlykkäykseen on säädetty sovellettavaksi väliaikaisesti alennettua neljän prosentin viivästys- tai viivekorkoa. Tällä toimenpiteellä on arvioitu voitavan helpottaa koronapandemian johdosta maksuvaikeuksiin joutuneiden yritysten asemaa.

3 Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on lieventää edelleen koronaviruspandemian leviämisen estämiseksi ja väestön suojelemiseksi toteutettujen rajoitustoimenpiteiden seurauksena yrityksille aiheutuneita maksuvaikeuksia. Pandemian johdosta moni yritys on joutunut talousvaikeuksiin myynnin ja kassavirran tyrehdyttyä. Maksuvalmiuden heikkeneminen voi johtaa siihen, että yrityksellä ei ole veron maksamiseen tarvittavia varoja. Yrityksen taloudellinen tilanne voi edelleen heikentyä jopa niin paljon, että se joutuu konkurssiin. Esityksen tavoitteena on ehkäistä näitä vaikutuksia.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

Esityksessä ehdotetaan mahdollistettavaksi maksujärjestelyn tekeminen myös jo suoritettujen arvonlisäverojen osalta, jolloin nämä arvonlisäverot palautettaisiin verovelvolliselle. Huojennettua maksujärjestelyä ja maksunlykkäystä koskevaa sääntelyä tarkistettaisiin myös muilta osin.

4.1.1 Suoritettujen arvonlisäverojen palautus maksujärjestelyn yhteydessä

Esityksessä ehdotetaan, että Verohallinto voisi väliaikaisena järjestelynä kohdistaa maksujärjestelyn vuoden 2020 tammi-maaliskuussa erääntyneisiin, verovelvollisen jo suorittamiin ar-

vonlisäveroihin. Tämä edellyttäisi verovelvollisen pyyntöä. Tällöin verovelvolliselle maksettaisiin maksut ja palautukset, jotka on käytetty edellä mainittujen verojen suoritukseksi. Vastaavat määrät tulisi maksaa korkoineen takaisin Verohallinnolle maksujärjestelyssä laadittavan maksuohjelman mukaisesti.

Maksujärjestelyn avulla tilapäisissä maksuvaikeuksissa oleva yritys saa lisää maksuaikaa erääntyneiden verojen maksamiselle. Aiemmin tehtyjen maksujärjestelyä koskevien helpotusten tarkoituksena oli helpottaa koronaviruspandemian johdosta talousvaikeuksiin joutuneiden yritysten tilannetta ja siten välttää muutoin elinkelpoisten yritysten konkursseja. Koska alkuvuonna kriisi ei ole Suomessa vielä merkittävässä määrin vaikuttanut yritysten toimintaan ja liikevaihtoon, ehdotetulla muutoksella voitaisiin edistää tätä tavoitetta.

Kalenterikuukausimenettelyssä olevien verovelvollisten osalta maksujärjestely voisi koskea marras- ja joulukuulta 2019 ja tammikuulta 2020 tilitettäviä arvonlisäveroja. Neljänneskalenterivuosimenettelyä soveltavien verovelvollisten osalta järjestelyyn voisi kuulua vuoden 2019 viimeiseltä kalenterivuoden neljännekseltä tilitettävät verot. Kalenterivuosimenettelyssä olevien verovelvollisten osalta maksujärjestelyn soveltamisalaa rajattaisiin tasapuolisuuden vuoksi siten, että se voisi koskea veron määrää, joka vastaisi yhtä neljäsosaa vuodelta 2019 tilitettävistä veroista.

Jos verovelvollinen olisi jo ennen tämän lain voimaantuloa tehnyt huojennettua maksujärjestelyä koskevan pyynnön, verovelvollinen voisi korvata sen uudella, jotta myös tammi-maaliskuussa erääntyneet arvonlisäverot saataisiin maksujärjestelyn piiriin. Maksujärjestely voitaisiin myös kohdistaa pelkästään alkuvuoden veroihin.

Alkuvuonna erääntyneisiin, maksujärjestelyssä oleviin arvonlisäveroihin sovellettaisiin tässä esityksessä ehdotetun veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain väliaikaisen muutoksen mukaista alennettua, kolmen prosentin suuruista viivästyskorkoa. Tätä korkoa sovellettaisiin sekä tilanteessa, jossa suoritetut arvonlisäverot palautetaan verovelvolliselle, että silloin, kun nämä verot ovat olleet maksujärjestelyyn ryhdyttäessä suorittamatta.

Myös alkuvuoden arvonlisäverojen osalta maksujärjestelyyn sovellettaisiin edellä kuvattuja Verohallinnon päätöksellä helpotettuja maksujärjestelyn ehtoja. Nämä ehdot koskevat muun muassa maksuohjelman maksuerien aikataulua sekä mahdollisuutta lisätä uusia veroja voimassa olevaan maksujärjestelyyn. Maksuohjelman ensimmäinen erä voitaisiin esimerkiksi ajoittaa kolmen kuukauden päähän maksujärjestelyn vireille panemisesta. Vakuudettomassa maksujärjestelyssä oleville veroille annetaan enintään kaksi vuotta maksuaikaa.

Maksujärjestelyyn sisällyttämistä koskeva pyyntö tulisi tehdä viimeistään lain voimassaoloaikana eli tämän vuoden elokuun loppuun mennessä, jotta alkuvuoden arvonlisäveroihin voitaisiin soveltaa lakiehdotuksen mukaista kolmen prosentin suuruista viivästyskorkoa ja jotta jo suoritetut alkuvuoden arvonlisäverot voitaisiin sisällyttää maksujärjestelyyn.

Huojennettuun maksujärjestelyyn ryhtyminen jo suoritettujen arvonlisäverojen osalta olisi osa Verohallinnon toimivaltaan nykyisin maksujärjestelyasioissa kuuluvaa perintäkeinoja koskevaa harkintaa eikä maksujärjestelyyn voisi hakea muutosta.

4.1.2 Palautusten käytön estäminen huojennettuun maksujärjestelyyn ja maksunlykkäykseen kuuluvaan veroon

Esityksessä ehdotetaan, että palautuksia ei käytettäisi maksujärjestelyihin tai maksunlykkäyksiin kuuluvien verojen suoritukseksi, jos maksujärjestelyyn tai maksunlykkäykseen sovelletaan veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain väliaikaisen 4 §:n 3 ja 4 momentin mukaista alempaa viivekorkoa tai 5 e §:n mukaista alempaa viivästyskorkoa.

Palautusten käyttämistä koskeva muutosehdotus liittyy aiemmin mainittuun 1.5.2020 voimaan tulleeseen lakimuutokseen, jolla alennettiin väliaikaisesti maksujärjestelyihin kuuluvista veroista maksettavaa viivästyskorkoa seitsemästä prosentista neljään prosenttiin, sekä Verohallinnon samalla tekemiin helpotuksiin maksujärjestelymenettelyn ehdoissa. Ehdotuksella estettäisiin veronpalautusten käyttäminen huojennettuun maksujärjestelyyn kuuluvien verojen suoritukseksi. Verovelkojen kuittaamisen sijasta palautukset maksettaisiin verovelvolliselle, jos palauttamiselle ei olisi muita esteitä.

Huojennetun maksujärjestelyn tarkoituksena on antaa yrityksille lisää maksuaikaa veroille ja siten tukea yrityksen maksuvalmiutta koronaviruspandemian ja sen johdosta toteutettujen rajoitustoimenpiteiden akuuteimmassa vaiheessa. Veronpalautusten maksaminen verovelvolliselle sen sijaan, että niitä käytettäisiin maksujärjestelyvelkojen suoritukseksi, tukisi myös osaltaan tätä tavoitetta.

Ehdotettu palautusten käyttämisen estäminen koskisi ainoastaan huojennettuihin maksujärjestelyihin kuuluvia verovelkoja. Soveltamisen rajaamisen taustalla on ehdotetun muutoksen kiinteä liittyminen huojennettuun maksujärjestelyyn ja sen tavoitteeseen helpottaa yrityksille koronaviruspandemiasta ja sen johdosta toteutetuista rajoitustoimenpiteistä aiheutuneita tilapäisiä maksuvaikeuksia. Muutos olisi määräaikainen ja voimassa vuoden 2020 loppuun asti.

Lisäksi ehdotetaan säädettäväksi, että verovelvollinen voisi pyytää Verohallinnolta, että huojennettuun maksujärjestelyyn kuuluvien verojen suoritukseksi käytetyt palautukset maksetaan verovelvolliselle. Mahdollisuus koskisi sellaisia palautuksia, jotka on käytetty huojennettuun maksujärjestelyyn kuuluvan verovelan suoritukseksi ennen palautusten käyttämisen estämistä koskevan lain voimaantuloa. Käytännössä palautuksen käyttäminen huojennettuun maksujärjestelyyn kuuluvalle verovelalle purettaisiin ja palautus maksettaisiin verovelvolliselle.

Ehdotuksen tavoitteena on ulottaa vastaavat vaikutukset, jotka saavutetaan palautuksen käyttämisen estämistä koskevalla muutosehdotuksella, koskemaan myös sellaisia palautuksia, jotka Verohallinto on ennen muutosehdotuksen voimaantuloa käyttänyt voimassa olevien säännösten mukaisesti sellaisten velkojen suoritukseksi, joille on pyydetty huojennettua maksujärjestelyä. Taloudellinen lopputulos olisi siten sama riippumatta siitä, ajoittuuko palautuksen ajankohta aikaan ennen vai jälkeen palautuksen käyttämisen estämistä koskevan lakimuutoksen voimaantuloa. Palautus maksettaisiin kummassakin tapauksessa verovelvolliselle.

4.1.3 Huojennetun maksujärjestelyn ja maksunlykkäyksen viivästys- ja viivekorko

Esityksessä ehdotetaan, että huojennettuihin maksujärjestelyihin kuuluville veroille laskettavaa viivästyskorkoa alennetaan neljästä prosentista kolmeen prosenttiin. Vastaava yhden prosenttiyksikön alennus tehtäisiin myös valmisteveroja, autoveroja, ajoneuvoveroja ja polttoainemaksuja koskeviin huojennettuihin maksunlykkäyksiin kuuluviin veroihin.

Viivästyskoron alentaminen jo alennetusta neljästä prosentista kolmeen prosenttiin liittyy edellä käsiteltyihin hallituksen yrityksiä tukeviin toimenpiteisiin. Huojennettuun maksujärjestelyyn

sovellettavan viivästyskoron alentamisella edelleen kolmeen prosenttiin yhdistettynä alkuvuoden arvonlisäveroja koskevaan maksujärjestelymahdollisuuteen voitaisiin tukea maksuvaikeuksiin joutuneiden yritysten asemaa. Kolmen prosentin viivästyskorkoa sovellettaisiin yhtenäisesti kaikkiin huojennettuihin maksujärjestelyihin.

Ehdotettua kolmen prosentin suuruista viivästyskorkoa voidaan pitää näissä olosuhteissa kohtuullisena korkoseuraamuksena maksuvaikeuksissa olevalle yritykselle, kun otetaan huomioon, että maksujärjestelyn saaminen ei edellytä vakuuksia ja on helposti ja nopeasti toteutettavissa. Maksujärjestely on tarkoitettu tilapäisiin maksuvaikeuksiin joutuneille verovelvollisille. Viivästyskoron laskeminen kolmea prosenttia alemmaksi voisi johtaa siihen, että muutkin kuin tilapäisissä maksuvaikeuksissa olevat yritykset käyttäisivät maksujärjestelyä rahoituskeinona tarjolla olevien muiden rahoituskeinojen sijaan. Tämä johtaisi huomattaviin verotuottomenetyksiin.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

4.2.1 Taloudelliset vaikutukset

4.2.1.1 Yritysvaikutukset

Maksujärjestelyn laajentamisella alkuvuonna erääntyneisiin arvonlisäveroihin ja aiemmin toteutettuja toimenpiteitä täydentämällä voidaan helpottaa niiden yritysten heikentynyttä maksuvalmiutta, jotka ovat joutuneet kriisin seurauksena vakaviin vaikeuksiin. Vaikeimmat ongelmat koskevat käytännössä pieniä ja keskisuuria yrityksiä. Ottamalla käyttöön maksuvalmiutta parantavia toimenpiteitä voidaan auttaa yrityksiä selviämään kriisitilanteen yli ja siten välttämään konkursseja.

4.2.1.2 Vaikutukset julkiseen talouteen

Suoritettujen arvonlisäverojen palautus maksujärjestelyn yhteydessä

Tämän vuoden tammi-maaliskuussa erääntyneiden arvonlisäverojen palauttamista koskevan ehdotuksen vaikutukset arvonlisäverotuloihin riippuvat siitä, kuinka suuri osa yrityksistä hyödyntäisi tätä mahdollisuutta. Arviota tämän ehdotuksen vaikutuksesta maksujärjestelyjen lukumääriin ja maksujärjestelyjen piiriin kuuluvien verojen yhteismäärään ei voida perustaa ennen koronaviruspandemiaa tehtyjen maksujärjestelyjen määrään. Koronaviruspandemian aiheuttamat olosuhteet yrityksille ovat täysin poikkeuksellisia, eikä kriisitilanteen kehittymistä ja kestoa voida varmuudella ennakoida. Tämä tekee ehdotettujen muutosten vaikutusten arvioimisesta erittäin vaikeaa.

Kriisin aikana tehtyjä huojennettuja maksujärjestelyjä koskevia pyyntöjä oli Verohallinnossa vireillä 24.4. noin 17 000 kappaletta, joista arvonlisäveroa koski noin 11 700 kappaletta. Näistä noin 5 000 koskee maaliskuussa erääntynyttä arvonlisäveroa ja niiden kohteena olevien verojen määrä on yhteensä noin 40 miljoonaa euroa. Huhtikuussa erääntyneiden arvonlisäverojen osalta oli 24.4. mennessä tehty noin 10 000 maksujärjestelyaloitetta, joiden kohteena olevien verojen määrä on yhteensä noin 160 miljoonaa euroa. Maalis- ja huhtikuussa erääntyvien verojen osalta on näiden lisäksi myös sellaista verovelkaa, joissa ei ainakaan toistaiseksi ole vireillä maksujärjestelyä. Alkuvuoden arvonlisäverojen sisällyttämisellä maksujärjestelyyn ja palauttamisella verovelvolliselle olisi oletettavasti aiempaa huojennettua maksujärjestelyä suurempi vaikutus yritysten maksukykyisyyteen, koska kriisi ei ole tuolloin vielä Suomessa vaikuttanut merkittävästi yritysten toimintaedellytyksiin ja myynnin määrään. Näin ollen voidaan olettaa, että sitä

hyödynnettäisiin enemmän. Lisäksi koron laskeminen neljästä prosenttiyksiköstä kolmeen prosenttiyksikköön lisää oletettavasti pyyntöjen määrää noin 1—2 prosentilla. Näiden verojen palauttaminen verovelvolliselle maksujärjestelyn yhteydessä on poikkeuksellinen toimenpide ja yritysten tarve hyödyntää tätä mahdollisuutta riippuu siitä, onko käytettävissä muita rahoitusvaihtoehtoja ja millä ehdoilla. Huhtikuussa erääntyneiden arvonlisäverojen määrään sekä niitä koskevien maksujärjestelyjen alustavaan määrään perustuen tässä vaikutusarviossa on käytetty oletusta, että noin 17 prosenttia tammi-maaliskuun arvonlisäveroista tulisi maksujärjestelyn piiriin. Arvioon liittyy kuitenkin paljon epävarmuustekijöitä tilanteen poikkeuksellisuudesta johtuen.

Maksujärjestelyn seurauksena verot tilitetään valtiolle vasta eräpäivän jälkeen. Maksujärjestelyssä verovelvollinen voi saada maksuaikaa enintään 24 kuukautta. Käytännössä keskimääräinen maksuaika on ollut 10,5 kuukautta. Maksujärjestelyn seurauksena valtion talousarvioon muutoin vuonna 2020 kertyviä veroja kertyisi vasta vuonna 2021 ja 2022. Taloudellisissa vaikutuksissa on arvioitu vuodelle 2021 siirtyvä määrä. Maksuaikojen pituudesta riippuen osa tästä määrästä kertyisi kuitenkin vasta vuonna 2022.

Jos 17 prosenttia tammi-maaliskuussa erääntyneistä veroista maksettaisiin yrityksille, vuodelta 2020 kertyneitä veroja siirtyisi arviolta noin 515 miljoonaa vuodelle 2021. Valtiolle kertyisi viivästyskorkoja vuodelta 2020 arviolta 3 miljoonaa euroa ja vuodelta 2021 noin 14 miljoonaa euroa. Vaikutusarvioon liittyvien epävarmuustekijöiden johdosta alla olevassa taulukossa on esitetty vaikutukset myös olettaen, että palautettava määrä olisi 30 tai 50 prosenttia. Taulukkoon sisältyy myös osittain maaliskuussa erääntyneet verot, vaikka nämä luvut on esitetty jo viivästyskoron alentamista koskevassa hallituksen esityksessä. Kuitenkin vain pienellä osalla verovelvollisista maaliskuun vero on ollut maksamatta ja sen osalta vireillä maksujärjestely. Maaliskuussa erääntyneisiin, suorittamattomiin veroihin kohdistuneiden maksujärjestelypyyntöjen osuus, noin 40 miljoonaa euroa, ei sisälly taulukon vaikutusarvioon. Laskelmissa on oletettu, että maksujärjestelyn ensimmäinen erä tulisi maksettavaksi syyskuussa 2020.

Palautettavien verojen osuus tammi-maaliskuussa erääntyneistä arvonlisäveroista	**vuodelta 2020 vuodelle 2021 siirtyvän veron määrä**	**korkotulot 2020**	**korkotulot 2021**
17 %	515 milj. euroa	3 milj. euroa	14 milj. euroa
30 %	930 milj. euroa	5 milj. euroa	24 milj. euroa
50 %	1 570 milj. euroa	9 milj. euroa	41 milj. euroa

Maksujärjestelyihin sisältyy kuitenkin riski siitä, että verovelvollinen ei pysty lainkaan maksamaan maksuohjelmaan sisällytettyjä veroja. Riski on sitä suurempi, mitä pidempi maksuohjelman kesto on. Verohallinnon arvion mukaan noin 20—30 prosenttia maksujärjestelyn kohteena olevista veroista jää normaalioloissa saamatta maksujärjestelyn kautta. Koronaviruspandemian aikana tämä osuus on oletettavasti normaalioloja pienempi, sillä oletettavasti sen aiheuttamat maksukykyisyysongelmat ovat tilapäisiä ottaen huomioon etenkin yritysten valtiolta saamat tuet. Jos 17 prosenttia tammi-maaliskuussa erääntyneistä arvonlisäveroista olisi maksujärjestelyssä ja jos 20 prosenttia näistä veroista jäisi maksujärjestelyssä saamatta, aiheuttaisi tämä kertaluonteisia verotulojen menetyksiä vuosille 2020 ja 2021 yhteensä noin 155 miljoonaa euroa. Nämä verot voivat kuitenkin kertyä myöhemmin muiden perintäkeinojen kuten ulosoton kautta tai verovelvollisen maksaessa vapaaehtoisesti. Jos maksujärjestelyn saanut yritys menee konkurssiin, riski siitä, että verotulot jäävät lopullisesti saamatta on korkea. Konkurssiin menevien yritysten osuus toisaalta jää pienemmäksi maksujärjestelymahdollisuuden seurauksena. Karkean arvion mukaan noin puolet maksujärjestelyssä saamatta jääneistä veroista saataisiin kerättyä myöhemmin muiden perintäkeinojen avulla tai vapaaehtoisen maksamisen kautta. Tällöin lopullisesti saamatta jääneiden verojen määrä vuosina 2020 ja 2021 olisi yhteensä arviolta noin 75 miljoonaa euroa. Kun otetaan huomioon arvio lopullisesti saamatta jäävistä verotuloista, arvonlisäverokertymä pienenisi karkean arvion mukaan vuonna 2020 noin 530 miljoonaa euroa, josta noin 15 miljoonaa euroa olisi lopullista menetystä, ja vuoden 2021 osalta arvonlisäverotuotot kasvaisivat arviolta noin 455 miljoonaa euroa, jossa on huomioitu 60 miljoonaa euroa lopullista menetystä. Korkotulojen muutoksia ei ole huomioitu.

Kaikkiin edellä esitettyihin vaikutusarvioihin liittyy huomattavaa epävarmuutta tilanteen poikkeuksellisuudesta johtuen.

Palautusten käytön estäminen huojennetun maksujärjestelyn tai maksunlykkäyksen alaiseen veroon

Voimassa olevien säännösten mukaisesti veronpalautukset käytetään maksujärjestelyyn kuuluvien verojen suoritukseksi veronkantolain 22 §:n mukaisesti. Tällöin maksujärjestelyssä olevan maksamattoman veron määrä alenee palautuksen määrällä. Palautuksen käyttäminen veron suoritukseksi tarkoittaa myös sitä, että vero tilitetään tältä osin veronsaajille.

Esityksessä ehdotetaan, että veronpalautusten käyttäminen huojennettuun maksujärjestelyyn kuuluvien verojen suoritukseksi estetään. Palautusta vastaava määrä palautettaisiin pääsääntöisesti verovelvolliselle sen sijaan, että palautus käytettäisiin maksujärjestelyyn kuuluvan veron suoritukseksi. Ehdotus tarkoittaisi sitä, että maksujärjestelyssä oleva maksamattoman veron määrä pysyisi ennallaan ja vero tulisi tältä osin maksettavaksi maksuohjelman mukaisesti. Nykytilaan verrattuna ehdotus tarkoittaisi, että veronsaajat saisivat veron tältä osin tilityksinä maksujärjestelyn erien mukaisesti myöhäisempänä ajankohtana. Koska maksujärjestelyn enimmäiskesto on 24 kuukautta, verotulot siirtyisivät siten näiltä osin vuodesta 2020 vuoteen 2021 ja 2022. Kysymyksessä ei siis olisi tilanne, jossa verotulot jäisivät kokonaan saamatta. Maksujärjestelyyn liittyy kuitenkin riski siitä, että verovelvollinen ei pysty maksamaan maksuohjelman mukaisia maksuja. Riski on sitä suurempi, mitä pidempi maksuohjelman kesto on. Jos maksujärjestelyssä ollut yritys menee konkurssiin, riski siitä, että verotulot jäävät lopullisesti saamatta on korkea.

Huojennettua maksujärjestelyä ei ole rajattu koskemaan vain tiettyjä verolajeja. Huhtikuun 2020 loppuun mennessä valtaosa maksujärjestelypyyntöjen alaisista veroista on kuitenkin arvonlisäveroa (noin 280 miljoonaa euroa). Maksamattomista ennakonpidätyksistä ja työnantajan

sairausvakuutusmaksuista maksujärjestelypyyntöjä on tehty noin 100 miljoonan euron verran. Yhteensä maksujärjestelypyyntöjä on tehty noin 420 miljoonan euron verran.

Verovelvolliset, jotka ovat laittaneet 8.5.2020 mennessä huojennetun maksujärjestelyn vireille, saivat vuonna 2019 heinäkuun ja joulukuun välisenä aikana veronpalautuksia yhteensä noin 108 miljoonaa euroa, josta verovelvollisille maksettiin palautuksina 86 miljoonaa euroa. Noin 22 miljoonaa euroa palautuksista käytettiin muiden verojen suoritukseksi. Eniten palautettiin arvonlisäveroa (noin 59 miljoonaa euroa). Muiden verolajien palautuksia oli noin 50 miljoonaa euroa.

Voimassa olevan lainsäädännön mukaan edellä mainitut palautukset käytettäisiin lähtökohtaisesti kokonaisuudessaan maksujärjestelyvelkojen suoritukseksi. Palautusta voitaisiin maksaa verovelvolliselle ainoastaan siinä tapauksessa, että palautuksen määrä riittäisi kattamaan verovelvollisen kaikki verovelat. Palautus maksettaisiin siis siltä osin kuin palautuksen määrä ylittää verovelkojen määrän. Tällaisten tilanteiden voidaan arvioida olevan harvinaisia.

Palautuksen käyttämisen estämistä koskevan ehdotuksen arvioidaan pienentävän vuoden 2020 verokertymiä noin 89 miljoonalla eurolla. Valtion verotulot alenisivat noin 55 miljoonalla eurolla, kuntien noin 30 miljoonalla eurolla, seurakuntien noin 2 miljoonalla eurolla ja Kansaneläkelaitoksen noin 2 miljoonalla eurolla. Vuoden 2021 verokertymien arvioidaan vastaavasti kasvavan 89 miljoonalla eurolla. Valtion verotulot kasvaisivat noin 55 miljoonalla eurolla, kuntien noin 30 miljoonalla eurolla, seurakuntien noin 2 miljoonalla eurolla ja Kansaneläkelaitoksen noin 2 miljoonalla eurolla. Muutoksen johdosta vuosina 2020 ja 2021 kertyisi noin 4 miljoonaa euroa korkoa maksujärjestelyn piirissä olleiden verojen perusteella.

Palautuksen maksaminen verovelvolliselle huojennetun maksujärjestelyn ja maksunlykkäyksen yhteydessä

Ehdotetun veronkantolain 25 a §:n mukaisesti Verohallinto voisi maksaa verovelvolliselle huojennettuun maksujärjestelyyn kuuluvan veron suoritukseksi käytetyn palautuksen. Palautusten käytöt purettaisiin ja veronsaajille tältä osin tilitetyt määrät perittäisiin takaisin. Maksujärjestelyvelan määrä kasvaisi palautetulla määrällä. Veron maksu siirtyisi myös tältä osin maksuohjelman mukaiseen myöhäisempään ajankohtaan.

Ehdotettua veronkantolain 25 a §:ää sovellettaisiin 25.3.2020 tai sen jälkeen maksujärjestelyvelan suoritukseksi käytettyihin palautuksiin. Huojennettua maksujärjestelyä pyytäneiden verovelvollisten saamia palautuksia käytettiin verovelkojen suoritukseksi 25.3.—30.4.2020 välisenä aikana yhteensä noin 3,5 miljoonaa euroa. Verovelvolliset voisivat siis pyytää näitä palautuksia maksettavaksi. Palautusmahdollisuus ulottuisi näiden lisäksi kaikkiin palautuksiin, jotka käytetään maksujärjestelyvelan suoritukseksi ennen mainitun pykälän voimaantuloa. Tämä tarkoittaisi todennäköisesti toukokuussa ja kesäkuussa 2020 tehtyjä palautusten käyttöjä. Tällaisia palautuksia arvioidaan olevan noin 40 miljoonaa euroa.

Koska palautuksen maksaminen edellyttää verovelvollisen aloitetta, ja koska palautuksen maksaminen aiheuttaa viivästysseuraamuksia verovelvolliselle, oletettavasti vain osa verovelvollisista käyttää mahdollisuutta hyväkseen. Vaikutusarviot on laskettu sillä oletuksella, että 30 prosenttia palautukseen oikeutetuista hakisi palautusta.

Palautuksen käytön purkamista ja maksamista koskevan ehdotuksen arvioidaan pienentävän vuoden 2020 verokertymiä noin 10 miljoonalla eurolla. Valtion verotulot alenisivat noin 5 miljoonalla eurolla, kuntien noin 4 miljoonalla eurolla ja Kansaneläkelaitoksen noin 1 miljoonalla

eurolla. Vuoden 2021 verokertymien arvioidaan vastaavasti kasvavan 10 miljoonalla eurolla. Valtion verotulot kasvaisivat noin 5 miljoonalla eurolla, kuntien noin 4 miljoonalla eurolla, ja Kansaneläkelaitoksen noin 1 miljoonalla eurolla. Muutoksen johdosta maksujärjestelyn piirissä olleiden verojen perusteella kertyisi vuosina 2020 ja 2021 alle 1 miljoona euroa korkoa.

Palautuksen käytön estämisestä ja palautuksen maksamisesta verovelvolliselle aiheutuvien vaikutusten arvioidaan huojennetun maksunlykkäyksen osalta olevan vähäisiä.

Huojennetun maksujärjestelyn ja maksunlykkäyksen viivästys- ja viitekoron alentaminen kolmeen prosenttiin

Ehdotettu kolmen prosentin viivästyskorko koskisi kaikkia huojennettuja maksujärjestelyjä, joihin sovelletaan 1.5.2020 voimaan tullutta veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain väliaikaista 5 e §:ää. Viivästyskoron alentaminen neljästä prosentista kolmeen prosenttiin alentaa verotuloja. Verotulot pienenevät ensinnäkin sen vuoksi, että viivästyskorkotuotot alenevat, kun korkoprosenttia lasketaan yhdellä prosenttiyksiköllä. Korkotuottojen vähenemisen vaikutus on kuitenkin vähäinen. Suurempi vaikutus koron laskemisella on maksujärjestelyjen houkuttelevuuteen. Voimassaolevaa neljän prosentin suuruista viivästyskorkoa voidaan pitää sinänsä jo houkuttelevana rahoituskeinona monille yrityksille, kun otetaan huomioon, että maksujärjestely ei edellytä vakuuksien antamista. Viivästyskorkoprosentin laskeminen kolmeen tekee maksujärjestelyistä entistä houkuttelevamman yritysten kannalta.

Jos maksujärjestelymenettelyn piiriin tulisi aiemmin hallituksen esityksessä HE 33/2020 vp arvioidun määrän lisäksi 1,5 prosenttia veroista, vuoden 2020 verokertymät alenisivat yhteensä noin 167 miljoonalla eurolla. Valtion verotulot alenisivat noin 90 miljoonalla eurolla, kuntien noin 67 miljoonalla eurolla, seurakuntien noin 3 miljoonalla eurolla ja Kansaneläkelaitoksen noin 7 miljoonalla eurolla. Vuoden 2021 verokertymien arvioidaan vastaavasti kasvavan 167 miljoonalla eurolla. Valtion verotulot kasvaisivat noin 90 miljoonalla eurolla, kuntien noin 67 miljoonalla eurolla, seurakuntien noin 3 miljoonalla eurolla ja Kansaneläkelaitoksen noin 7 miljoonalla eurolla. Muutoksen johdosta vuosina 2020 ja 2021 korkokertymä maksujärjestelyn piirissä olleiden verojen perusteella alenisi noin 10 miljoonalla eurolla.

Huojennetun maksunlykkäyksen osalta taloudellisten vaikutusten arvioidaan olevan vähäisiä.

Alla olevassa taulukossa esitetään arvio palautusten käyttämisen estämistä, palautusten maksamista maksujärjestelyn yhteydessä ja huojennetun maksujärjestelyn viivästyskoron alentamisesta kolmeen prosenttiin koskevien ehdotusten yhteisvaikutuksesta eri verolajien kertymiin.

	Verot (milj.euroa)		Korot (milj.euroa)		Yhteensä (milj.euroa)	
Verolaji	**2020**	**2021**	**2020**	**2021**	**2020**	**2021**
Nykyisten maksujärjestelyjen korot	0	0	-1	0	-1	0
Ennakonpidätys	-105	105	1	-1	-104	104
- Valtio	-14	14	0	0	-14	14
- Kunnat	-78	78	1	-1	-77	77
- Seurakunnat	-5	5	0	0	-5	5
-Kansaneläkelaitos	-8	8	0	0	-8	8
Yhteisöjen tulovero	-34	34	0	1	-34	35
- Valtio	-23	23	0	0	-23	23
- Kunnat	-11	11	0	1	-11	12
Arvonlisävero	-109	109	-1	-4	-110	105
Vakuutusmaksuvero	-4	4	0	0	-4	4
Työnantajan sairausvakuutusmaksu	-2	2	0	0	-2	2
Kiinteistövero	-12	12	0	-1	-12	11
Yhteensä	-266	266	-1,0	-5,0	-267	261

Huojennettujen maksujärjestelyjen vaikutuksia koskevan laskelman päivittäminen

Hallituksen esityksen HE 33/2020 vp vaikutusarvioita laadittaessa käytettävissä ei ollut koronaviruspandemian aiheuttaman poikkeuksellisen tilanteen johdosta vertailukelpoista aineistoa laskelmien pohjaksi. Edellä mainitun hallituksen esityksen antamisen jälkeen Verohallinnolle on kertynyt verovelvollisten 25.3.2020 jälkeen tekemien maksujärjestelypyyntöjen perusteella tietoa maksujärjestelyyn tulevien verojen määrästä ja siitä, miten määrä jakautuu eri verolajien veroille. Tämän tiedon perusteella tähän esitykseen on päivitetty aikaisemmassa hallituksen esityksessä tehtyjä arvioita maksujärjestelymenettelyn muutosten vaikutuksista. Tässä esityksessä tehdyt laskelmat vaikutusarvioista perustuvat päivitettyyn arvioon maksujärjestelymenettelyyn tehtyjen muutosten vaikutuksista verotuottoihin.

Alla olevassa taulukossa esitetään hallituksen esityksessä HE 33/2020 vp esitettyjen ja Verohallinnon toteuttamien maksujärjestelymuutosten sekä tässä esityksessä maksujärjestelymenettelyyn ehdotettujen muutosten kokonaisvaikutukset eri verolajien kertymiin. Tässä esityksessä ehdotetun arvonlisäveron palauttamista koskevan ehdotuksen vaikutukset eivät sisälly laskelmaan.

	Verot (milj.euroa)		Korot (milj.euroa)		Yhteensä (milj.euroa)	
Verolaji	**2020**	**2021**	**2020**	**2021**	**2020**	**2021**
Nykyisten maksujärjestelyjen korot	0	0	-5	0	-5	0
Ennakonpidätys	-529	529	3	14	-526	543
- Valtio	-70	70	0	2	-70	72
- Kunnat	-391	391	3	10	-388	401
- Seurakunnat	-27	27	0	1	-27	28
-Kansaneläkelaitos	-41	41	0	1	-41	42
Yhteisöjen tulovero	-71	71	0	2	-71	73
- Valtio	-48	48	0	1	-48	49
- Kunnat	-23	23	0	1	-23	24
Arvonlisävero	-839	839	4	23	-835	862
Vakuutusmaksuvero	-32	32	0	1	-32	33
Työnantajan sairausvakuutusmaksu	-13	13	0	0	-13	13
Kiinteistövero	-61	61	0	1	-61	62
Yhteensä	-1 545	1 545	2	41	-1 543	1 586

Hallituksen esityksessä HE 33/2020 vp tehdyt laskelmat vaikutuksista perustuivat arvioon, jonka mukaan huojennettuun maksujärjestelyn kohteeksi tulisi kymmenen prosenttia verokertymästä kunkin verolajin osalta. Verovelvollisten tähän mennessä tekemistä maksujärjestelypyynnöistä saatujen tietojen perusteella valtaosa niistä on koskenut arvonlisäveroa. Ennakonpidätykset, yhteisöjen tulovero ja kiinteistövero on ollut maksujärjestelypyyntöjen kohteena selvästi ennakoitua vähemmän. Tässä esityksessä tehty laskelma on päivitetty saatujen tietojen perusteella verolajeittain. Esimerkiksi arvonlisäveron osuutta on lisätty laskelmassa, kun taas ennakonpidätysten ja yhteisöjen tuloveron osuutta on pienennetty. Vaikutusarvion päivityksellä on vaikutusta myös veronsaajakohtaiseen verotuottojen jakautumiseen. Valtion osuus verotuottovaikutuksista on tämän johdosta kasvanut, koska arvonlisävero on kokonaisuudessaan valtiolle tilitettävä vero.

Alla olevassa taulukossa esitetään arvio tässä esityksessä ehdotettujen muutosten sekä vireillä olevista maksujärjestelyistä saatujen toteumatietojen vaikutuksesta eri verolajien kertymiin suhteessa hallituksen esityksessä HE 33/2020 vp esitettyihin arvioihin. Tässä esityksessä ehdotetun arvonlisäveron palauttamista koskevan ehdotuksen vaikutukset eivät sisälly laskelmaan.

	Verot (milj.euroa)		Korot (milj.euroa)		Yhteensä (milj. euroa)	
Verolaji	**2020**	**2021**	**2020**	**2021**	**2020**	**2021**
Nykyisten maksujärjestelyjen korot	0	0	-1	0	-1	0
Ennakonpidätys	50	-50	-3	-7	47	-57
- Valtio	7	-7	0	-1	7	-8
- Kunnat	36	-36	-2	-5	34	-41
- Seurakunnat	3	-3	-1	0	2	-3
-Kansaneläkelaitos	4	-4	0	-1	4	-5
Yhteisöjen tulovero	68	-68	-1	-3	67	-71
- Valtio	46	-46	-1	-2	45	-48
- Kunnat	22	-22	0	-1	22	-23
Arvonlisävero	-268	268	-2	3	-270	271
Vakuutusmaksuvero	-8	8	0	0	-8	8
Työnantajan sairausvakuutusmaksu	0	0	0	-1	0	-1
Kiinteistövero	19	-19	0	-2	19	-21
Yhteensä	-139	139	-7	-10	-146	129

Laskelmasta käy ilmi, että valtion verotuottomenetys vuodelta 2020 kasvaa yhteensä 223 miljoonalla eurolla verrattuna hallituksen esityksessä HE 33/2020 vp tehtyihin laskelmiin. Kuntien

osalta vuoden 2020 verotuottomenetys puolestaan pienenee 77 miljoonalla eurolla 475 miljoonaan euroon, kun edellä mainitussa hallituksen esityksessä verotuottomenetys arvioitiin 552 miljoonaksi euroksi.

Edellä esitetyissä vaikutusarvioissa maksujärjestelyn kestona on käytetty 12 kuukautta. Jos maksuohjelman pituus on pidempi, verojen maksaminen jakautuu myös pidemmälle ajanjaksolle. Tällöin vuoden 2020 verotuottomenetykset olisivat esitettyjä arvioita suurempia ja verotuottojen lisäys jakautuisi vuosille 2021 ja 2022. Viivästyskorkotuotto myös kasvaisi. Arvioissa ei ole otettu huomioon sitä, että osa maksujärjestelyistä voi raueta, jos verovelvollinen ei pysty maksamaan maksuohjelman mukaisia maksueriä. Riski on sitä suurempi, mitä pidempi maksuohjelman kesto on. Jos maksujärjestelyssä ollut yritys menee konkurssiin, riski siitä, että verotulot jäävät lopullisesti saamatta on korkea.

Vaikutusarvioihin liittyy edelleen huomattavaa epävarmuutta tilanteen poikkeuksellisuudesta johtuen. Valtiovarainministeriö seuraa tarkasti yhdessä Verohallinnon kanssa maksujärjestelyyn kuuluvien verojen määrän kehitystä ja muutosten vaikutuksia verontilityksiin veronsaajille.

Esityksen vaikutusten kompensointi kunnille

Huojennetusta maksujärjestelystä säädettäessä hallituksen esityksessä HE 33/2020 vp arvioitiin maksujärjestelymenettelyyn tehtävien muutosten vähentävän kuntien verotuloja yhteensä 552 miljoonalla eurolla vuonna 2020. Maksuohjelmista maksettavien viivästyskorkojen arvioitiin toisaalta lisäävän kuntien verotuottoja 5 miljoonaa euroa. Näistä maksujärjestelyn muutoksista kunnille aiheutuvat verotuottomenetykset kompensoidaan valtionosuusjärjestelmän kautta. Kompensointi toteutettiin kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annettuun lakiin (1704/2009) lisätyllä uudella 36 b §:llä (293/2020), jonka perusteella kunnille maksetaan verotulojen viivästymisestä johtuvana määräaikaisena korvauksena vuonna 2020 yhteensä 547 miljoonaa euroa. Vastaava euromäärä, johon on lisätty maksujärjestelyjen muutoksien johdosta kunnille tilitettävän viivästyskoron arvioitu määrä, vähennetään veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvauksesta vuonna 2021.

Eduskunnan hallintovaliokunta edellytti valtionosuusmuutosta koskevaan hallituksen esitykseen HE 32/2020 vp antamassaan mietinnössä (HaVM 6/2020 vp), että maksujärjestelyjen aiheuttamat verotulojen menetykset vuonna 2020 kompensoidaan kunnille mahdollisimman oikean määräisinä ja mahdollisimman oikea-aikaisesti. Valiokunta korosti, että mikäli esityksen mukaiset arviot poikkeavat merkittävästi toteumatiedoista, tulee verotulojen viivästymisestä johtuvien korvausten ja vähennettävien viivästyskorkojen määrää myöhemmin täsmentää vastaamaan toteutunutta.

Edellä tässä esityksessä on selvitetty, miten aiemmin tehtyä vaikutusarviota on päivitetty huojennettua maksujärjestelyä pyytäneitä verovelvollisia ja maksujärjestelypyyntöjen kohteena olevia veroja koskevien tietojen sekä tässä esityksessä ehdotettujen muutosten perusteella. Näiden laskelmien perusteella kunnille vuodelta 2020 arvioituja verotuottomenetyksiä on pienennetty 475 miljoonaan euroon. Uuden arvion mukaisesti kuntien verotuottomenetykset ovat siten 77 miljoonaa euroa pienemmät verrattuna hallituksen esityksessä HE 33/2020 vp tehtyyn arvioon. Vastaavasti kuntien vuoden 2020 viivästyskorkotuottojen arvioidaan laskevan 2 miljoonaa euroa.

Edellä esitetyn perusteella ehdotetaan, että kuntien veroperustemuutoksista johtuvia valtionosuuksia ei muutettaisi tässä yhteydessä, kun otetaan lisäksi huomioon hallintovaliokunnan kannanotto veromenetysten toteutumatietojen seuraamisesta. Koska huojennettuja maksujärjestelyjä voidaan laittaa vireille vielä elokuun loppuun asti, valtionosuuksien määrää ei ole perusteltua täsmentää vielä tässä vaiheessa. Myös tästä esityksestä aiheutuneet muutokset kuntien verotuotoissa voidaan ottaa huomioon siinä vaiheessa, kun hallintovaliokunnan mietinnössään edellyttämät täsmennykset tehdään seurantatietojen perusteella.

4.2.2 Vaikutukset viranomaisen toimintaan

Alkuvuoden arvonlisäverojen palauttaminen verovelvolliselle edellyttää muutoksia Verohallinnon tietojärjestelmiin. Tämän lisäksi Verohallinnolle tulee aiheutumaan merkittävästi manuaalista työtä pyyntöjen käsittelyyn liittyen sekä lisääntynyttä puhelinneuvontaa. Työmäärä jakautuu parin kuukauden ajanjaksolle painottuen ensin asiakasneuvontaan ja ohjeistukseen menettelymuutoksista ja lain voimaantulon jälkeen maksujärjestelypyyntöjen käsittelyyn. Hallinnollisten kustannusten määrä riippuu siitä, kuinka suuri osuus yrityksistä hakeutuu järjestelyyn. Jos 15 prosenttia arvonlisäveroa maksaneista asiakkaista laittaa vireille alkuvuonna suoritettuja arvonlisäveroja koskevan maksujärjestelyn, se lisäisi työmäärää noin 720 henkilötyöpäivää vastaten noin 240 000 euroa. Vastaavasti, jos 30 prosenttia yrityksistä hyödyntää järjestelmää, tästä aiheutuisi Verohallinnolle 960 henkilötyöpäivää (490 000 euroa) lisää työtä, ja 50 prosentin osuus lisäisi työmäärää 2 400 henkilötyöpäivää (820 000 euroa).

Muilla muutoksilla ei ole merkittävää vaikutusta Verohallinnon työmäärään.

5 Säännöskohtaiset perustelut

5.1 Veronkantolaki

25 §. Palautuksen käyttämisen esteet. Pykälässä säädetään palautuksen käyttämisen esteistä. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että siihen lisättäisiin väliaikaisesti uudet 3—5 kohdat. Uuden 3 kohdan mukaan palautusta ei käytettäisi 41 §:ssä tarkoitetun maksujärjestelyn kohteena olevan veron suoritukseksi, jos maksujärjestelyyn sovelletaan veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain 5 e §:ää. Uudessa 4 kohdassa ja 5 kohdassa puolestaan säädettäisiin vastaavasti valmisteverojen ja autoverojen maksunlykkäyksistä. Valmisteverojen osalta 5 kohdassa mainittaisiin, että säännöstä sovellettaisiin sen lisäksi, mitä valmisteverotuslain 47 b §:n 1 momentissa säädetään kuittauksen esteistä. Ehdotettua säännöstä sovellettaisiin siis myös valmisteverotuslain 105 §:n 3 momentissa tai autoverolain 50 §:n 3 momentissa tarkoitetun maksunlykkäyksen kohteena oleviin veroihin, jos maksunlykkäykseen sovelletaan veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun 4 §:n 3 ja 4 momenttia. Ehdotetut muutokset olisivat poikkeus veronkantolain 22 §:ssä säädettyyn pääsääntöön, jonka mukaan Verohallinto käyttää palautuksen verovelvollisen erääntyneiden verojen tai muiden Verohallinnon saatavien suoritukseksi.

Ehdotettua säännöstä sovellettaisiin ainoastaan huojennettuihin maksujärjestelyihin ja maksunlykkäyksiin kuuluviin veroihin. Muiden verovelkojen osalta palautus käytettäisiin veron suoritukseksi 22 §:n pääsäännön mukaisesti. Palautus käytettäisiin verovelan suoritukseksi siis silloin, kun verovelvollisella ei ole maksujärjestelyä, mutta myös siinä tilanteessa, että verovelvollisen maksujärjestelyssä ei ole kysymys huojennetusta maksujärjestelystä, vaan aikaisemmin tehdystä maksujärjestelystä, johon ei sovelleta alennettua kolmen prosentin viivästyskorkoa.

Ehdotettu säännös soveltuisi kaikkiin veronkantolaissa tarkoitettuihin palautuksiin verolajista riippumatta. Palautus voisi siten koskea esimerkiksi arvonlisäveroa, yhteisön tuloveroa tai luonnollisen henkilön tuloveroa. Säännös soveltuisi myös valmisteverojen tai autoveron palautuksiin. Ehdotettu säännös soveltuisi veronlisäyksestä ja viivekorosta annettuun lakiin lisätyn 5 e §:n tavoin kaikkiin verovelvollisiin.

Ehdotetun säännöksen soveltuessa palautus maksettaisiin verovelvolliselle veronkantolain 30 §:n mukaisesti, jos palauttamiselle ei ole muita 4 luvussa säädettyjä esteitä. Palautus voitaisiin käyttää verovelvollisen muun kuin huojennettuun maksujärjestelyyn kuuluvan veron suoritukseksi. Tällainen tilanne voisi tulla kysymykseen esimerkiksi silloin, kun verovelvolliselle syntyy maksujärjestelyn tekemisen jälkeen uutta verovelkaa, joka ei kuulu maksujärjestelyyn. Palautus voitaisiin käyttää myös 23 §:n mukaisesti muun viranomaisen saatavan suoritukseksi sekä ulosmitata ulosottovelkojen suoritukseksi.

Palautus maksettaisiin verovelvolliselle suoraan ehdotetun säännöksen nojalla. Verovelvollisella ei olisi säännöksen perusteella oikeutta pyytää, että palautus käytettäisiin maksujärjestelyvelan suoritukseksi viivästyskorolta välttymiseksi. Verovelvollinen voisi kuitenkin halutessaan maksaa maksujärjestelynsä maksueriä sovittua nopeammassa aikataulussa. Pykälä olisi voimassa vuoden 2020 loppuun. Tämän jälkeen palautukset käytettäisiin myös huojennettuihin maksujärjestelyihin kuuluvien verojen suoritukseksi 22 §:n mukaisesti.

25 a §. Palautuksen maksaminen verovelvolliselle maksujärjestelyn yhteydessä. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi väliaikaisesti uusi 25 a §, jossa säädettäisiin palautuksen maksamisesta jälkikäteen huojennetun maksujärjestelyn yhteydessä. Säännös liittyy 25 §:n 1 momenttiin ehdotettuihin muutoksiin, joilla estettäisiin palautusten käyttäminen huojennettuun maksujärjestelyyn kuuluvien velkojen suoritukseksi. Palautusten käyttämisen estämistä koskevaa säännöstä voitaisiin soveltaa vasta sen voimaantulon jälkeen. Ennen lain voimaantuloa palautuksia käytettäisiin 22 §:n mukaisesti myös sellaisten velkojen suoritukseksi, joista on pyydetty maksujärjestelyä. Uuden 25 a §:n tarkoituksena olisi ulottaa ehdotettua 25 §:n 1 momenttia vastaava mahdollisuus palautusten käyttämisen estämiseen koskemaan jo ennen säännöksen voimaantuloa tehtyjä palautusten käyttämisiä sellaisten verojen suoritukseksi, joista on pyydetty huojennettua maksujärjestelyä. Tämä tarkoittaisi sitä, että jo tehty palautusten käyttäminen verovelkojen suoritukseksi purettaisiin ja palautettava määrä maksettaisiin verovelvolliselle.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että Verohallinto voi maksaa verovelvolliselle sellaisen veron suoritukseksi 22 §:n mukaisesti käytetyt palautukset, josta on tehty tämän lain 41 §:ssä tarkoitettu maksujärjestely, jos maksujärjestelyyn sovelletaan veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain 5 e §:ää. Kysymys olisi siis tilanteesta, jossa palautettava vero on käytetty 22 §:n mukaisesti huojennettuun maksujärjestelyyn kuuluvan veron suoritukseksi. Käytännössä tämä tarkoittaisi sitä, että palautuksen käyttäminen maksujärjestelyyn kuuluvan velan suoritukseksi purettaisiin, ja palautettava määrä maksettaisiin verovelvolliselle. Maksujärjestelyyn kuuluvan velan määrä kasvaisi vastaavasti palautettavalla määrällä.

Palautuksen käyttämistä huojennettuun maksujärjestelyyn kuuluvan veron suoritukseksi ei purettaisi automaattisesti, vaan verovelvollisen pitäisi pyytää palautettavan määrän maksamista erikseen Verohallinnolta. Velan määrän kasvaessa verovelvolliselle aiheutuu viivästysseuraamuksia, koska erääntyneen veron maksamatta olevalle osalle lasketaan viivästyskorkoa. Osa verovelvollisista voisi tästä johtuen haluta, että palautusten käyttämistä maksujärjestelyveloille ei purettaisi, vaikka siihen olisi mahdollisuus. Palautuksen käyttämisen purkamisen tulisi siten perustua verovelvollisen aloitteeseen, jotta verovelvolliselle ei aiheutuisi tahtomattaan viivästysseuraamuksia.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin lisäksi siitä, mitkä palautukset voitaisiin maksaa takautuvasti verovelvolliselle. Palautus voitaisiin maksaa, jos palautus on käytetty huojennettuun maksujärjestelyyn kuuluvan veron suoritukseksi 25.3.2020 tai sen jälkeen. Huojennettua maksujärjestelyä on ollut mahdollista pyytää Verohallinnolta edellä mainitusta päivämäärästä lähtien, vaikka lakimuutos viivästyskoron alentamisesta tuli voimaan vasta 1.5.2020. Mahdollisuus saada palautettava määrä maksettavaksi on tarkoituksenmukaista rajata niihin palautusten käyttöihin, jotka on tehty sen jälkeen, kun verovelvollisella on ollut mahdollisuus pyytää huojennettua maksujärjestelyä.

Edelleen 1 momentissa säädettäisiin, että palautus voitaisiin maksaa, jos palautus on käytetty huojennettuun maksujärjestelyyn kuuluvan velan suoritukseksi viimeistään tämän pykälän voimaantuloa edeltäneenä päivänä. Tämän pykälään voimaantulon jälkeen palautusten käyttäminen maksujärjestelyvelkojen suoritukseksi estyy ehdotetun 25 §:n 1 momentin 3—5 kohtien perusteella.

Verovelvollisella olisi mahdollisuus pyytää Verohallinnolta palautettavan määrän maksamista jo ennen pykälän voimaantuloa. Palautus voitaisiin kuitenkin maksaa vasta lain voimaantulon jälkeen. Verovelvollinen voisi pyytää palautettavan määrän maksamista väliaikaisen lain voimassaoloaikana. Laki olisi voimaantulosäännöksen mukaisesti tarkoitettu olemaan voimassa 31.8.2020 asti. Palautettavan määrän maksamisen edellytyksenä olisi kuitenkin, että verovelvollinen on pyytänyt huojennettua maksujärjestelyä viimeistään tämän pykälän voimaantuloa edeltäneenä päivänä. Maksujärjestelyn vireillä oleminen ennen palautusten käyttämistä koskevan lakimuutoksen voimaantuloa olisi siis ratkaisevaa. Ennen pykälän voimaantuloa veron suoritukseksi käytettyä palautusta ei siten maksettaisi verovelvolliselle, jos verovelvollinen tekee huojennettua maksujärjestelyä koskevan pyynnön ensimmäistä kertaa vasta sen jälkeen, kun ehdotettu 25 a § on tullut voimaan.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että 1 momentin säännöksiä sovellettaisiin myös, jos verovelvolliselle on myönnetty valmisteverotuslain 105 §:n 3 momentissa tai autoverolain 50 §:n 3 momentissa tarkoitettu maksunlykkäys, johon sovelletaan veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain 4 §:n 3 ja 4 momenttia. Mahdollisuus pyytää palautettavan määrän maksamista koskisi siis myös Verohallinnon kantamia valmisteveroja ja autoveroja, joille on myönnetty maksunlykkäys alemmalla korolla.

Pykälän 3 momentti sisältäisi säännökset viivästyskoron laskemisesta. Palautettavan määrän maksaminen verovelvolliselle ehdotetun 25 a §:n mukaisesti tarkoittaisi sitä, että palautuksen käyttäminen maksujärjestelyvelalle purettaisiin ja verovelvollisen verovelka kasvaisi vastaavasti. Pykälän 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että 1 tai 2 momentissa tarkoitetulle maksujärjestelyn tai maksunlykkäyksen kohteena olevalle verolle lasketaan viivästyskorkoa tai viivekorkoa veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain 4 §:n 3 momentin tai 5 e §:n 1 momentin mukaisesti noudattaen, mitä 5 b §:ssä säädetään. Viivästyskoron suuruus määräytyisi siten alennetun viivästyskorkoprosentin mukaan, jota ehdotetaan tässä esityksessä laskettavaksi neljästä prosentista kolmeen prosenttiin. Maksamatta olevalle verolle laskettaisiin viivästyskorkoa veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain 5 b §:n mukaisesti eräpäivää seuraavasta päivästä veron suorittamispäivään.

Pykälän 4 momentin mukaan palautettavan määrän maksamisessa noudatettaisiin, mitä veronkantolain 30 §:ssä säädetään. Verohallinto maksaisi siis verovelvolliselle palautettavan määrän viivytyksettä sen jälkeen, kun oikeus palautukseen on selvitetty, ellei palautusta ole käytettävä veron tai muun saatavan suoritukseksi. Lisäksi 4 momentissa säädettäisiin, että palautettavaan määrään ei sovellettaisi veronkantolain muita 4 luvun säännöksiä. Veronkantolain 4 luku koskee palautuksen käyttämistä ja säilyttämistä. Ehdotetun 25 a §:n nojalla maksettavaa palautusta ei

siten esimerkiksi käytettäisi Verohallinnon tai muun viranomaisen saatavan suoritukseksi. Palautus voitaisiin kuitenkin käyttää ulosottovelkojen suoritukseksi.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin myös, että palautettavaan määrään ei sovellettaisi veronkantolain 6 luvun hyvityskorkoa koskevia säännöksiä. Ehdotetun 25 a §:n perusteella palautettavalle määrälle ei siten maksettaisi hyvityskorkoa.

26 §. Palautuksen käyttöjärjestys. Pykälän 3 momentissa säädetään muun ohessa maksujärjestelysaatavia koskevasta poikkeuksesta normaaliin palautusten käyttöjärjestykseen. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi väliaikaisesti uusi 5 momentti, jonka mukaan 3 momenttia ei sovelleta 25 §:n 1 momentin 3—5 kohdissa tarkoitettuihin maksujärjestelyihin tai maksunlykkäyksiin.

43 §. Maksujärjestelyn edellytykset. Pykälän 2 momentin mukaan maksujärjestely tehdään sillä ehdolla, että se ei estä palautusten käyttämistä maksujärjestelyn kohteena olevan määrän sekä sille mahdollisesti perittävän koron suoritukseksi. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi väliaikaisesti uusi 5 momentti, jonka mukaan tämän pykälän 2 momenttia ei sovelleta 25 §:n 1 momentin 3—5 kohdissa tarkoitettuihin maksujärjestelyihin ja maksunlykkäyksiin.

43 a §. Eräät arvonlisäverot maksujärjestelyssä. Lakiin ehdotetaan otettavaksi uusi väliaikainen 43 a §, jossa säädettäisiin mahdollisuudesta sisällyttää alkuvuoden arvonlisäveroja lain 41 §:ssä tarkoitettuun maksujärjestelyyn sekä maksujärjestelyssä oleviin alkuvuoden arvonlisäveroihin sovellettavasta viivästyskorosta.

Pykälän 1 momentin mukaan Verohallinto voisi ottaa maksujärjestelyyn myös 2 momentissa mainitut jo suoritetut verot. Tällöin Verohallinto maksaisi verovelvolliselle verojen suoritukseksi käytetyt maksut ja palautukset. Maksujärjestelyyn ryhtyminen edellyttäisi verovelvollisen tekemää pyyntöä.

Pykälän 2 momentissa määriteltäisiin verot, joita 1 momentissa tarkoitettu mahdollisuus voisi koskea. Tähän momenttiin viitataan myös 5 momentissa, joten ehdotettu kolmen prosentin suuruinen korko koskisi maksujärjestelyyn sisällytettyjä alkuvuoden arvonlisäveroja siitä riippumatta, onko verovelvollinen suorittanut ne maksujärjestelyä hakiessaan vai ei.

Pykälän 3 momenttiin otettaisiin nykyisin Verohallinnon päätökseen sisältyvä säännös tilanteista, joissa Verohallinto ei ryhdy maksujärjestelyyn. Säännöksen nostaminen lain tasolle olisi perusteltua paitsi ehdotetun suoritettujen verojen verovelvolliselle palauttamisen poikkeuksellisuuden vuoksi, myös ehdotetun 4 momentin takia.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin maksujärjestelyn myöntämistä koskevasta, Verohallinnon harkinnassa olevasta mahdollisuudesta ottaa huomioon 3 momentissa tarkoitetut seikat myös tiettyjen muiden tahojen kuin verovelvollisen osalta. Säännöksen tavoitteena on varmistaa verojen kertymistä. Vastaavien tahojen laiminlyönnit voidaan nykyisin ottaa huomioon muun muassa lyhennettäessä verovelvollisen verokautta oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain (768/2016) 15 §:n nojalla tai poistettaessa verovelvollinen ennakkoperintärekisteristä ennakkoperintälain (1118/1996) 26 §:n nojalla.

Pykälän 5 momentin mukaan maksujärjestelyn kohteena olevalle verolle laskettaisiin viivästyskorkoa veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain väliaikaisen 5 e §:n 1 momentin mukaisesti. Korko laskettaisiin veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain 5 b §:n 2 momentin mukaisesti veron laissa säädettyä viimeistä maksupäivää seuraavasta päivästä veron suorittamispäivään.

Pykälän 6 momentin mukaan 1 momentissa tarkoitetun maksujen ja palautusten määrän maksamisessa sovellettaisiin, mitä lain 30 §:ssä säädetään. Lain 30 §:n 1 momentin mukaan Verohallinto maksaa verovelvolliselle palautettavan määrän viivytyksettä sen jälkeen, kun oikeus palautukseen on selvitetty. Lain 30 §:n 2 momentin mukaan palautettava määrä maksetaan verovelvollisen ilmoittamalle pankkitilille. Erityisestä syystä palautus voidaan 3 momentin mukaan maksaa muulla tavoin kuin pankkitilille.

Pykälän 6 momentissa ehdotetaan lisäksi säädettäväksi, ettei palautettavaan määrään sovellettaisi, mitä lain 4 luvussa säädetään. Lain 4 luvussa säädetään palautusten käyttämisestä ja säilyttämisestä. Määrää ei siten käytettäisi Verohallinnon saatavien suorittamiseksi eikä sitä säilytettäisi Verohallinnon tilillä, vaikka verovelvollinen olisi muiden palautusten osalta tällaisen pyynnön tehnyt. Momentin mukaan määrään ei myöskään sovellettaisi, mitä lain 6 luvussa säädetään eikä sille siten tulisi maksettavaksi hyvityskorkoa.

5.2 Laki veronlisäyksestä ja viivekorosta

4 §. Viivekorko. Esityksessä ehdotetaan, että lailla 294/2020 pykälään väliaikaisesti lisättyä 3 momenttia muutettaisiin. Pykälässä säädettyä huojennettuihin maksunlykkäyksiin kuuluville erääntyneille veroille laskettavaa viivekorkoa ehdotetaan laskettavaksi neljästä prosentista kolmeen prosenttiin. Viivekorko olisi kutakin kalenterivuotta edeltävän puolivuotiskauden korkolain 12 §:ssä tarkoitettu viitekorko lisättynä kolmella prosenttiyksiköllä, yhteensä kuitenkin vähintään kolme euroa.

5 e §. Maksujärjestelyn kohteena olevalle verolle laskettava viivästyskorko. Esityksessä ehdotetaan, että lailla 294/2020 lakiin väliaikaisesti lisätyn pykälän 1 momenttia muutettaisiin. Pykälässä säädettyä huojennettuihin maksujärjestelyihin kuuluville erääntyneille veroille laskettavaa viivästyskorkoa ehdotetaan laskettavaksi neljästä prosentista kolmeen prosenttiin. Viivästyskorko olisi kutakin kalenterivuotta edeltävän puolivuotiskauden korkolain 12 §:ssä tarkoitettu viitekorko lisättynä kolmella prosenttiyksiköllä. Kolmen prosentin viivästyskorkoa sovellettaisiin kaikissa pykälässä tarkoitetuissa tilanteissa alun perin säädetyn neljän prosentin sijaan.

6 Voimaantulo

Ehdotetaan, että lait tulevat voimaan mahdollisimman pian. Lait olisivat määräaikaisia ja olisivat voimassa 31.8.2020 asti. Veronkantolain väliaikaisesta muuttamisesta annettavan lain 25 §:n 1 momentti, 26 §:n 5 momentti ja 43 §:n 5 momentti olisivat kuitenkin voimassa vuoden 2020 loppuun.

Veronkantolain 43 a §:ä sovellettaisiin lain voimassaoloaikana tehtyihin maksujärjestelyihin sekä maksujärjestelyihin, joita on pyydetty lain voimassaoloaikana.

7 Suhde muihin esityksiin

Esityksen taloudelliset vaikutukset otetaan huomioon tämän vuoden neljännessä lisätalousarviossa.

Ponsi

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäviksi seuraavat lakiehdotukset:

Lakiehdotukset

1.

Laki

veronkantolain väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan väliaikaisesti veronkantolain (11/2018) 25 §:n 1 momentti sekä
lisätään lakiin väliaikaisesti uusi 25 a §, 26 §:ään väliaikaisesti uusi 5 momentti, 43 §:ään väliaikaisesti uusi 5 momentti ja lakiin väliaikaisesti uusi 43 a § seuraavasti:

25 §

Palautuksen käyttämisen esteet

Palautusta ei käytetä:
1) vanhentuneen velan suoritukseksi;
2) ilman verovelvollisen pyyntöä sellaisen velan tai sen osan suoritukseksi, jonka täytäntöönpano on kokonaan kielletty tai keskeytetty;
3) 41 §:ssä tarkoitetun maksujärjestelyn kohteena olevan veron suoritukseksi, jos maksujärjestelyyn sovelletaan veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain 5 e §:ää;
4) autoverolain (1482/1994) 50 §:n 3 momentissa tarkoitetun maksunlykkäyksen kohteena olevan veron suoritukseksi, jos maksunlykkäykseen sovelletaan veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain 4 §:n 3 ja 4 momenttia;
5) sen lisäksi, mitä valmisteverotuslain (182/2010) 47 b §:n 1 momentissa säädetään kuittauksen esteistä, mainitun lain 105 §:n 3 momentissa tarkoitetun maksunlykkäyksen kohteena olevan veron suoritukseksi, jos maksunlykkäykseen sovelletaan veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain 4 §:n 3 ja 4 momenttia.

— —

25 a §

Palautuksen maksaminen verovelvolliselle maksujärjestelyn yhteydessä

Verohallinto voi maksaa verovelvolliselle sellaisen veron suoritukseksi 22 §:n mukaisesti käytetyt palautukset, josta on tehty 41 §:ssä tarkoitettu maksujärjestely, jos maksujärjestelyyn sovelletaan veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain 5 e §:ää. Palautus voidaan maksaa, jos se on käytetty veron suoritukseksi 25 päivänä maaliskuuta 2020 tai sen jälkeen, kuitenkin viimeistään tämän pykälän voimaantuloa edeltäneenä päivänä. Palautettavan määrän maksamisen edellytyksenä on, että verovelvollinen on pyytänyt maksujärjestelyä viimeistään tämän pykälän voimaantuloa edeltäneenä päivänä.

Edellä 1 momentissa säädettyä sovelletaan myös, jos verovelvolliselle on myönnetty valmisteverotuslain 105 §:n 3 momentissa tai autoverolain 50 §:n 3 momentissa tarkoitettu maksunlykkäys, johon sovelletaan veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain 4 §:n 3 ja 4 momenttia.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetuille maksujärjestelyn tai maksunlykkäyksen kohteena oleville veroille lasketaan viivästyskorkoa tai viivekorkoa veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain 4 §:n 3 momentin tai 5 e §:n 1 momentin mukaisesti noudattaen, mitä mainitun lain 5 b §:ssä säädetään.

Edellä 1 tai 2 momentin nojalla palautettavan määrän maksamisessa noudatetaan, mitä 30 §:ssä säädetään. Tähän määrään ei sovelleta, mitä 22—25, 26—29 §:ssä ja 6 luvussa säädetään.

26 §

Palautuksen käyttöjärjestys

— —

Tämän pykälän 3 momenttia ei sovelleta 25 §:n 1 momentin 3—5 kohdassa tarkoitettuihin maksujärjestelyihin ja maksunlykkäyksiin.

43 §

Maksujärjestelyn edellytykset

— —

Tämän pykälän 2 momenttia ei sovelleta 25 §:n 1 momentin 3—5 kohdassa tarkoitettuihin maksujärjestelyihin ja maksunlykkäyksiin.

43 a §

Eräät arvonlisäverot maksujärjestelyssä

Verohallinto voi ottaa 41 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun maksujärjestelyyn myös verovelvollisen jo suorittamat, 2 momentissa tarkoitetut arvonlisäverot, jolloin näiden verojen suoritukseksi käytetyt maksut ja palautukset maksetaan verovelvolliselle.

Tässä pykälässä tarkoitettuja arvonlisäveroja ovat:

1) vuoden 2020 tammi-, helmi- ja maaliskuussa erääntyneet verot, jos verovelvollisen verokausi on oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 11 §:n 1 momentin mukaisesti kalenterikuukausi;

2) vuoden 2020 helmikuussa erääntyneet verot, jos verovelvollisen verokausi on oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 12 §:n 1 momentin mukaisesti neljänneskalenterivuosi;

3) yksi neljäsosa vuonna 2020 erääntyneistä veroista, jos verovelvollisen verokausi on oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 11 §:n 2 momentin tai 12 §:n 2 momentin mukaisesti kalenterivuosi.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta, jos verovelvollisella on ulosotossa perittäviä veroja, verovastuisiin perustuvia verovelkoja tai muita Verohallinnon saatavia edelleen maksamatta taikka jos verovelvollinen on laiminlyönyt verotusta koskevan ilmoitusvelvollisuuden.

Verohallinto voi 1 momentin soveltamista harkitessaan ottaa huomioon 3 momentissa tarkoitetut seikat myös seuraavien tahojen osalta:

1) verovelvollisen johtamat yhteisöt ja yhtymät;

2) verovelvollisen ollessa yhteisö tai yhtymä, sitä johtava henkilö ja kyseisen henkilön johtamat muut yhteisöt ja yhtymät.

Edellä 2 momentissa tarkoitetulle maksujärjestelyn kohteena olevalle verolle lasketaan viivästyskorkoa veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain 5 b §:n 2 momentin ja 5 e §:n 1 momentin mukaisesti.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu määrä maksetaan verovelvolliselle noudattaen, mitä 30 §:ssä säädetään. Tähän määrään ei sovelleta, mitä 4 ja 6 luvussa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 ja on voimassa 31 päivään elokuuta 2020. Lain 25 §:n 1 momentti, 26 §:n 5 momentti ja 43 §:n 5 momentti ovat kuitenkin voimassa 31 päivään joulukuuta 2020.

Lain 43 a §:ää sovelletaan lain voimassaoloaikana tehtyihin maksujärjestelyihin sekä maksujärjestelyihin, joita on pyydetty lain voimassaoloaikana.

2.

Laki

veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain 4 ja 5 e §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain (1556/1995) 4 §:n 3 momentti ja 5 e §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 294/2020, seuraavasti:

4 §

Viivekorko

— —

Valmisteverotuslain (182/2010) 105 §:n 3 momentissa, autoverolain (1482/1994) 50 §:n 3 momentissa, ajoneuvoverolain (1281/2003) 61 §:n 1 momentissa ja polttoainemaksusta annetun lain (1280/2003) 31 §:n 2 momentissa tarkoitetun lykkäyksen kohteena olevalle verolle tai maksulle eräpäivän jälkeiseltä ajalta laskettava viivekorko on 1 momentissa säädetystä poiketen kutakin kalenterivuotta edeltävän puolivuotiskauden korkolain 12 §:ssä tarkoitettu viitekorko lisättynä kolmella prosenttiyksiköllä, yhteensä kuitenkin vähintään kolme euroa.

— —

5 e §

Maksujärjestelyn kohteena olevalle verolle laskettava viivästyskorko

Veronkantolain 41 §:ssä tarkoitetun maksujärjestelyn kohteena olevalle verolle eräpäivän jälkeiseltä ajalta laskettava viivästyskorko on kutakin kalenterivuotta edeltävän puolivuotiskauden korkolain 12 §:ssä tarkoitettu viitekorko lisättynä kolmella prosenttiyksiköllä.

— —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 20.5.2020

Pääministeri

Sanna Marin

Valtiovarainministeri Katri Kulmuni

Liite
Rinnakkaistekstit

1.

Laki

veronkantolain väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan väliaikaisesti veronkantolain (11/2018) 25 §:n 1 momentti sekä
lisätään lakiin väliaikaisesti uusi 25 a §, 26 §:ään väliaikaisesti uusi 5 momentti, 43 §:ään väliaikaisesti uusi 5 momentti ja lakiin väliaikaisesti uusi 43 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
25 §	25 §
Palautuksen käyttämisen esteet	*Palautuksen käyttämisen esteet*
Palautusta ei käytetä: 1) vanhentuneen velan suoritukseksi; 2) ilman verovelvollisen pyyntöä sellaisen velan tai sen osan suoritukseksi, jonka täytäntöönpano on kokonaan kielletty tai keskeytetty.	Palautusta ei käytetä: 1) vanhentuneen velan suoritukseksi; 2) ilman verovelvollisen pyyntöä sellaisen velan tai sen osan suoritukseksi, jonka täytäntöönpano on kokonaan kielletty tai keskeytetty*;* *3) 41 §:ssä tarkoitetun maksujärjestelyn kohteena olevan veron suoritukseksi, jos maksujärjestelyyn sovelletaan veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain 5 e §:ää;* *4) autoverolain (1482/1994) 50 §:n 3 momentissa tarkoitetun maksunlykkäyksen kohteena olevan veron suoritukseksi, jos maksunlykkäykseen sovelletaan veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain 4 §:n 3 ja 4 momenttia;* *5) sen lisäksi, mitä valmisteverotuslain (182/2010) 47 b §:n 1 momentissa säädetään kuittauksen esteistä, mainitun lain 105 §:n 3 momentissa tarkoitetun maksunlykkäyksen kohteena olevan veron suoritukseksi, jos maksunlykkäykseen sovelletaan veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain 4 §:n 3 ja 4 momenttia.*
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	25 a §
	Palautuksen maksaminen verovelvolliselle maksujärjestelyn yhteydessä
	Verohallinto voi maksaa verovelvolliselle sellaisen veron suoritukseksi 22 §:n mukaisesti käytetyt palautukset, josta on tehty 41 §:ssä tarkoitettu maksujärjestely, jos maksujärjestelyyn sovelletaan veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain 5 e §:ää. Palautus voidaan maksaa, jos se on käytetty veron suoritukseksi 25 päivänä maaliskuuta 2020 tai sen jälkeen, kuitenkin viimeistään tämän pykälän voimaantuloa edeltäneenä päivänä. Palautettavan määrän maksamisen edellytyksenä on, että verovelvollinen on pyytänyt maksujärjestelyä viimeistään tämän pykälän voimaantuloa edeltäneenä päivänä.
	Edellä 1 momentissa säädettyä sovelletaan myös, jos verovelvolliselle on myönnetty valmisteverotuslain 105 §:n 3 momentissa tai autoverolain 50 §:n 3 momentissa tarkoitettu maksunlykkäys, johon sovelletaan veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain 4 §:n 3 ja 4 momenttia.
	Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetuille maksujärjestelyn tai maksunlykkäyksen kohteena oleville veroille lasketaan viivästyskorkoa tai viivekorkoa veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain 4 §:n 3 momentin tai 5 e §:n 1 momentin mukaisesti noudattaen, mitä mainitun lain 5 b §:ssä säädetään.
	Edellä 1 tai 2 momentin nojalla palautettavan määrän maksamisessa noudatetaan, mitä 30 §:ssä säädetään. Tähän määrään ei sovelleta, mitä 22—25, 26—29 §:ssä ja 6 luvussa säädetään.
26 §	26 §
Palautuksen käyttöjärjestys	*Palautuksen käyttöjärjestys*
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
	Tämän pykälän 3 momenttia ei sovelleta 25 §:n 1 momentin 3—5 kohdassa tarkoitettuihin maksujärjestelyihin ja maksunlykkäyksiin.

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
43 §	43 §
Maksujärjestelyn edellytykset	*Maksujärjestelyn edellytykset*
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
	Tämän pykälän 2 momenttia ei sovelleta 25 §:n 1 momentin 3—5 kohdassa tarkoitettuihin maksujärjestelyihin ja maksunlykkäyksiin.
	43 a §
	Eräät arvonlisäverot maksujärjestelyssä
	Verohallinto voi ottaa 41 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun maksujärjestelyyn myös verovelvollisen jo suorittamat, 2 momentissa tarkoitetut arvonlisäverot, jolloin näiden verojen suoritukseksi käytetyt maksut ja palautukset maksetaan verovelvolliselle.
	Tässä pykälässä tarkoitettuja arvonlisäveroja ovat:
	1) vuoden 2020 tammi-, helmi- ja maaliskuussa erääntyneet verot, jos verovelvollisen verokausi on oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 11 §:n 1 momentin mukaisesti kalenterikuukausi;
	2) vuoden 2020 helmikuussa erääntyneet verot, jos verovelvollisen verokausi on oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 12 §:n 1 momentin mukaisesti neljänneskalenterivuosi;
	3) yksi neljäsosa vuonna 2020 erääntyneistä veroista, jos verovelvollisen verokausi on oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 11 §:n 2 momentin tai 12 §:n 2 momentin mukaisesti kalenterivuosi.
	Mitä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta, jos verovelvollisella on ulosotossa perittäviä veroja, verovastuisiin perustuvia verovelkoja tai muita Verohallinnon saatavia edelleen maksamatta taikka jos verovelvollinen on laiminlyönyt verotusta koskevan ilmoitusvelvollisuuden.
	Verohallinto voi 1 momentin soveltamista harkitessaan ottaa huomioon 3 momentissa tarkoitetut seikat myös seuraavien tahojen osalta:
	1) verovelvollisen johtamat yhteisöt ja yhtymät;

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	2) verovelvollisen ollessa yhteisö tai yhtymä, sitä johtava henkilö ja kyseisen henkilön johtamat muut yhteisöt ja yhtymät. *Edellä 2 momentissa tarkoitetulle maksujärjestelyn kohteena olevalle verolle lasketaan viivästyskorkoa veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain 5 b §:n 2 momentin ja 5 e §:n 1 momentin mukaisesti.* *Edellä 1 momentissa tarkoitettu määrä maksetaan verovelvolliselle noudattaen, mitä 30 §:ssä säädetään. Tähän määrään ei sovelleta, mitä 4 ja 6 luvussa säädetään.*
	————
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 ja on voimassa 31 päivään elokuuta 2020. Lain 25 §:n 1 momentti, 26 §:n 5 momentti ja 43 §:n 5 momentti ovat kuitenkin voimassa 31 päivään joulukuuta 2020. *Lain 43 a §:ää sovelletaan lain voimassaoloaikana tehtyihin maksujärjestelyihin sekä maksujärjestelyihin, joita on pyydetty lain voimassaoloaikana.*
	————

2.

Laki

veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain 4 ja 5 e §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain (1556/1995) 4 §:n 3 momentti ja 5 e §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 294/2020, seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
4 §	4 §
Viivekorko	*Viivekorko*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Valmisteverotuslain (182/2010) 105 §:n 3 momentissa, autoverolain (1482/1994) 50 §:n 3 momentissa, ajoneuvoverolain (1281/2003) 61 §:n 1 momentissa ja polttoainemaksusta annetun lain (1280/2003) 31 §:n 2 momentissa tarkoitetun lykkäyksen kohteena olevalle verolle tai maksulle eräpäivän jälkeiseltä ajalta laskettava viivekorko on 1 momentissa säädetystä poiketen kutakin kalenterivuotta edeltävän puolivuotiskauden korkolain 12 §:ssä tarkoitettu viitekorko lisättynä neljällä prosenttiyksiköllä, yhteensä kuitenkin vähintään kolme euroa.	Valmisteverotuslain (182/2010) 105 §:n 3 momentissa, autoverolain (1482/1994) 50 §:n 3 momentissa, ajoneuvoverolain (1281/2003) 61 §:n 1 momentissa ja polttoainemaksusta annetun lain (1280/2003) 31 §:n 2 momentissa tarkoitetun lykkäyksen kohteena olevalle verolle tai maksulle eräpäivän jälkeiseltä ajalta laskettava viivekorko on 1 momentissa säädetystä poiketen kutakin kalenterivuotta edeltävän puolivuotiskauden korkolain 12 §:ssä tarkoitettu viitekorko lisättynä *kolmella* prosenttiyksiköllä, yhteensä kuitenkin vähintään kolme euroa.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
5 e §	5 e §
Maksujärjestelyn kohteena olevalle verolle laskettava viivästyskorko	*Maksujärjestelyn kohteena olevalle verolle laskettava viivästyskorko*
Veronkantolain 41 §:ssä tarkoitetun maksujärjestelyn kohteena olevalle verolle eräpäivän jälkeiseltä ajalta laskettava viivästyskorko on kutakin kalenterivuotta edeltävän puolivuotiskauden korkolain 12 §:ssä tarkoitettu viitekorko lisättynä neljällä prosenttiyksiköllä.	Veronkantolain 41 §:ssä tarkoitetun maksujärjestelyn kohteena olevalle verolle eräpäivän jälkeiseltä ajalta laskettava viivästyskorko on kutakin kalenterivuotta edeltävän puolivuotiskauden korkolain 12 §:ssä tarkoitettu viitekorko lisättynä *kolmella* prosenttiyksiköllä.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____